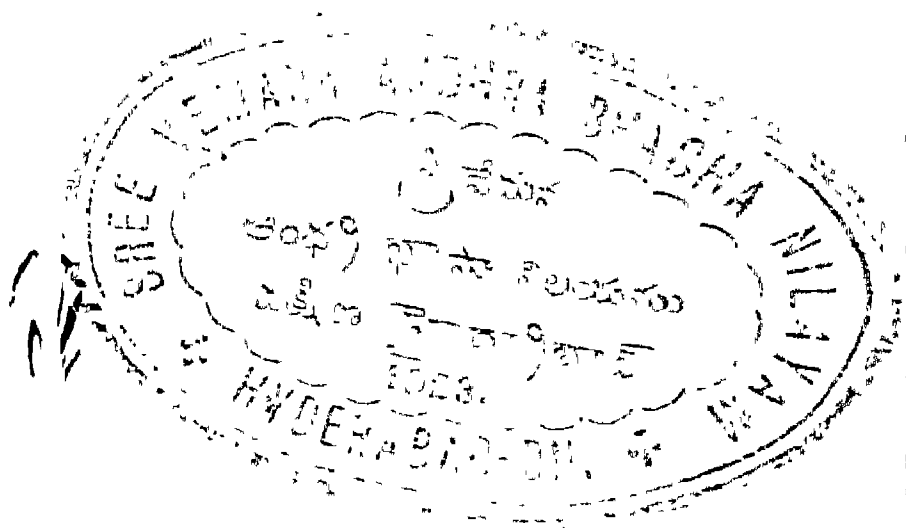
ప్రసిద్ధ
ఆంగ్లేయౌషధ యోగములు.

12/46

సేతు బ్రదర్సు,
మద్రాసు,
లేక
మచిలీపట్నము.

మద్రాసు:
ఇండియా ముద్రణాలయమందు ముద్రితము.
1921

 [రూ. 1—0—0

పీ ఠి క.

సృష్ట్యాది వ్యాధులతో గూడ వైద్యులును బ్రబలుచుండిరి. కాని, తక్కినజంతువులకు వలె మనుజునికి సహజముగ వైద్యజ్ఞాన మలవడదు. గృహమార్జాలమునకు జీర్ణాస్వస్థత యేర్పడినపు డొకానొక సమయమున నెద్దియో ఆకలములను వాంతికారిగ నుపయోగించుటను మనము చూచుచునే యుందుము. ఈవైద్య జ్ఞానమును సేకరించుటకు మానవుడు విశేషముగ బూర్వతరముల వారి యనుభవములను, గొంతవఱకు దనస్వానుభవమును, వినియోగించు చుండవలయును. ఏ ఔషధ ప్రకరణ మెట్లుగా బనిచేయుచుండునో వైద్యశాస్త్ర వేత్తలు మనలకు దెలిపియుండ నాయనుభవములను మనము గ్రహించి నడచుకొనుట క్షేమకరమై యుండును.

శరీరమునందలి అంతరావయవములలో ప్రాణాధారములని చెప్పదగినవి ముఖ్యముగ మూడుండి యున్నవి. అవి యేవనగ:—మెదడు, హృదయము,

శ్వాసకోశములు. ఈమూటిలో నేది తన కార్య క్రమమును నిర్వర్తింపక పోయినను శరీరము నిర్జీవ మగు చున్నది. కార్జము, జీర్ణాశయము, ప్రేగులు, ప్లీహము, మూత్ర గ్రంధి మొదలగునవియు దమ తమ కార్యక్రమముల సరిగ నిర్వర్తించ వలయును. లేనిచో వ్యాధి అంకురించి శరీరము శుష్కత నందుచుండును. ఈకార్య క్రమములను సరిచేయు టకు గావించు ప్రయత్నములే వైద్యశాస్త్రము యొక్క లక్ష్యములై యున్నవి. ఏదైన నొకవ్యాధికి చికిత్స చేయుటకు పూర్వము, యే అవయవ మస్వ స్థత నందియున్నదో, అస్వస్థత యెట్టిగతి ననుసరించి యుండెనదో, రోగియొక్క కొదువ శరీర స్థితు లెట్లుండి యున్నవో, విచారించుట ముఖ్యావశ్య కమై యుండును. ఈ గ్రంథమును ప్రకటించుట యందు ప్రసిద్ధ వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల అనుభవములనే బకటించి యుంటిమిగాని మాస్వాభిప్రాయములను వెలిబుచ్చి యుండలేదు.

వ్యాధియొక్క ప్రారంభమునందే క్రమమయిన చికిత్సను చేసినయెడల మిగుల నుపయోగముగ నుండగలదు. వైద్యశాస్త్రజ్ఞానము మనుజులను దీర్ఘ జీవితులుగ జేసినను జేయకపోయినను, వ్యాధియం

దలి బాధను గొంతవఱకు నివారించి, మరణ హింసను దగ్గించుననుటకు సందియము లేదు ఔష ధముల నిచ్చుటవలన స్వభావ సిద్ధమగు శరీర జవ సత్వములకు దోడ్పడుచుందుముగాని ప్రాణమును బోయజాలము.

ఇదివరలో మేము ప్రకటించియుండిన ఆంగ్లేయ వైద్య గ్రంథములకు దోడుగ నీగ్రంథమును గూడ బ్రకటించి యీపాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రజ్ఞాన ఫలిత ములను సాధ్యమైనంత వఱకు ఆంధ్ర లోకమునకు వెల్లడిచేయుట మావిధ్యుక్త ధర్మముగా నెంచి, యీ చిన్న పుస్తకమును వెలువఱచి యుంటిమి. అందలి గుణాగుణములను మాచదువరులే గ్రహింతురుగాక !

మచిలీపట్టణము,
10—9—21.

ఇట్లు,
సేతు బ్రదర్సు.

విషయసూచిక.

ప్రసిద్ధ
ఆంగ్లేయౌషధ. యోగములు.

ఈ చిన్నిపుస్తకము యొక్క యుద్దేశ్యము, వ్యాధులయం దుపయోగింపదగి మిగుల వాడు లోనుండు ఔషధయోగములయొక్క వివరముల నిచ్చుట యయి యున్నది.

కంపౌండింగ్ (Compounding.)

ఈసందర్భమున నౌషధముల మిశ్రమమును జేయు విషయమై కొంచెముగా జెప్పదగియున్నది. దీనికి ఆంగ్లేయ భాషయందు కంపౌండింగు అందురు. ఈపనిని బహుజాగ్రత్తతోడను, పరిశుభ్రతతోడను జేయుటయేగాక; తూనిక యందుగాని కొలతయందుగాని కొంచెమైనను హెచ్చుతగ్గులు లేకుండగ నౌషధముల సేకరించుటయు, ముఖ్యమైయున్నది. ఈ పనిని జేయునప్పుడు పరధ్యానము లేకుండగ బహు శ్రద్ధాభక్తులను వహించియుండ

వలయును. ఏలయన, నొకవస్తువు నుపయోగించు టకు బదులుగ నింకొకవస్తువు నుపయోగించిన యెడల ప్రాణాపాయము దటస్తించుటయుగలుగును.

తూనిక.

ఔషధములను దూచుటయందు బహు ఖచితముగా నుండవలయును. ఒక ఔన్సునకంటె నెక్కువగ దూచుట యెన్నడును సామాన్యముగ దటస్తించదు. కొన్ని విషయములలో డ్రాముల వఱకు మాత్రము దూచుటయును, మఱికొన్ని విషయములలో గ్రెయినుల వరకు మాత్రమే దూచుటయును దటస్తించుచున్నది. ఈతూనికకొఱకై మధ్యస్తంభమును గలిగి యుండి యొకవైపున గాజు పళ్లెము గలిగి యుండిన త్రాసును సంపాదించి యుండుట మంచిది.

ఈ గాజుపళ్లెము యొక్క ముఖ్యత యేమనగా, పులుసు పదార్థముల దూచినను మాలిన్య మేర్పడజాలదు. మందులను వేయుటకు గాజుపళ్లెమును, తూనికరాళ్లను వేయుటకు రెండవదైన యిత్తడి పళ్లెమును, ఉపయోగింపనగును. ప్రతితడవయును తూనిక అయిన పిమ్మట రెండుపళ్లెములను శుభ్ర

ముగా గుడ్డతో దుడిచివేయుట మిగుల మంచిది. ఇందువలన త్రాసునందు హెచ్చు తగ్గు తూనికలు రాకుండగ జాగ్రతగ జేయుటకు వీలుగ నుండును.

రెండు గ్రెయినులకు లోపుగ దూచనగు అభిని (Morphine) విషముష్టి (Strychnine) మొద లగు బలీయమగు ఔషధముల దూచుటకు బహు సున్నితమైన వేరు త్రాసు నుపయోగించుచు, ద్రా ములను దూచుట కుపయోగించు త్రాసునే యిం చుల కుపయోగింపకుండ నుండవలయును.

కొలత.

ఔషధములను గొలచుట తేలి కయినదే కాని, తక్కిన వాటి యందువలె దీనియందును జాగ్ర తయు నలవాటును నుండవలయును. ఈ కొలతలు గుర్తుపెట్టబడిన వివిధాకారములు గల గాజు కొల తలు అమ్మబడును. ఈకొలతగుర్తులను సూచించ గీతలు రెండువైపులను అనగా ముందు వెనుక వైపులను వేసియుండవలయును. కొలగ్లాసును యెడ మచేతియొక్క బొటనవ్రేలునకును పిమ్మటి రెండు వ్రేళ్లకును మధ్యగా బట్టుకొని, కంటితో సమాః మైన యెత్తునకు దీసికొని రావలయును. దేనినుం

యైతే మందును బోయవలయునో ఆబుడ్డిని కుడి చేతితో బట్టుకొని, దానియొక్క మూతను యెడమ చేతి చిన్న వ్రేలితో బట్టుకొని, యుండవలయును. ఈమూతను (కార్కు) యీప్రకారము బట్టుకొనుటకై కొంతవఱకు అలవాటు కావలయును గాన, అట్లు చేయుటలో జారవిడిచి దానిని బగుల గొట్టు అపాయము నుండి తొలగుటకు గాను, కొలచునప్పుడు దానిని విడిగా నుంచుటయే యుత్తమము.

కొలతను సరిగా గుర్తించుటకుగాను ముందు వెనుకవైపుల గుర్తులకు రెండువైపులను లోని ద్రవపదార్థము సమానపు యెత్తుగ నుండునటుల జూచుకొనవలయును. డ్రాములను గొల్చుటకు పెద్దదైన ఔన్సు కొలగ్లాసు ఉండును. మినిములను గొల్చుటకు చిన్నదైన డ్రాముకొలగ్లాసు ఉండును. ఔన్సు కొలగ్లాసులో మినిములను గొల్చుటకుపయోగింప దగదు. ఇట్లు చేయుటలో ఖచితమైన కొల్తకు భంగము కలుగుట తటస్థించును.

మిశ్రితౌషధములు (Mixtures.)

మిశ్రితౌషధములను జేయుటయందు, నియోగింపబడిన ఔషధములను కొల్తల ప్రకారము ఒక

పెద్దబుడ్డిలో గలుపుటయే అయియున్నదికాని, దీనిని పద్ధతి ప్రకారమును, బహు మెలకువతోడను, జేయవలసియుండును. విశేషమైన యనుభవముండి ననేతప్ప, నియోగింపబడిన ఔషధములబుడ్లన్నియు నొకచోటబెట్టుకొని క్రమప్రకార మొక్కొ-క దానినుండియే వలసినదానిని గైకొనిన పిమ్మట యేమందుబుడ్డిని దానిదాని స్థానమందుంచ వలయును.

మిశ్రితౌషధములను జేయుటయందు క్రమము యేమనగా:—టింక్చర్లనుగాని యితర ద్రవపదార్థ ములనుగాని ముందుగా కొలచి, మందును బోయు టకు యేర్పడిన బుడ్డిలో బోయవలయును. వీటిని ముందుగాగలిపి, షరబత్ (Syrup) వగైరాల నే మయినను గలుపుట అవసరమున్నచో బిమ్మటగలిపి చివరగా నవసరమగు నీటినిగాని కషాయమును (Infusion) గాని కలుపవలయును. ఎక్కు-వనీటిలో విడివిడిగా నీయౌషధములను గలుపుటకంటె పై పద్ధతి ప్రకారము చేయుట మంచిది. ఒక ఔషధ యోగము (Prescription) నందు, 8 ఔన్సుల మిశ్రితౌషధమునకు రెండు ఔన్సుల టింక్చరులును,

ఒక ఔన్సు జిగురు (Mucilage) ను, 5 ఔన్సుల జలమును, నియోగింపబడిన యెడల, టింక్చర్లకు ముందుగా నీ జిగురును గలిపినయెడల నంతయు ముద్దయగును; అట్లు గాకుండునటుల నీటిని గలిపిన పిమ్మట నీ జిగురును చివరగా గలుపవలయును; లేదా, యీజిగురును అవసరమగు నీటిలో గలిపి యుంచుకొని, అట్టినీటిని యీటింక్చర్లకు గలుపవలయును. ఇట్టివేయగు నితర బాధకము లేమయినను దటస్థించినచో సామాన్యజ్ఞానము వలనను అనుభవమువలనను గ్రహించి సర్దుబాటు చేసికొనవచ్చును. ఒక్కవిషయమునమాత్రము, బహుజనులు అశ్రద్ధచేసెడి దైనను, బహుజాగ్రతను వహించదగిన యంశమై యున్నది. మిగుల విషపదార్థమైన దానిని, అనగా నాభి (Aconite), పాషాణము (Arsenic), విషముష్టి (Strychnine) మొదలగు నవి ఔషధయోగమునందు నియోగింపబడిన యెడల వీటిని చివరగా జేర్చుటను ముఖ్యసూత్రముగా బెట్టుకొనవలయును; ఇట్లు చేయుటవలన నీయౌషధములను పొరబాటుగానైనను రెండు సారులు చేర్చుట తప్పిపోవును; ఇట్టిది ఒకటికి రెండు సార్లు వేసినయెడల ప్రాణాపాయము తటస్థించును.

అన్ని మిశ్రితౌషధములను జివరకు బాగుగ గలు పుట మంచిది.

బిస్మత్ సబ్ నైట్రాస్ (Bismuth Subnitras) మొదలగు కొన్ని వస్తువులు నీటిలో గలువవు. అట్టి వాటిని నీటితో జేర్చి, జిగురుతో గలిసిననీళ్లనుబోసి, మార్టర్ (రాతిరోలు) లో గలియబెట్టినయెడల గలిసిపోవును.

జలము.

మిశ్రితౌషధములయందుపయోగింపబడు జలము, ఆవిరి చల్లార్చబడి చేయబడినదైనయెడల, శ్రేష్ఠము. అట్టిది వీలుకానియెడల సామాన్యముగ త్రాగెడి నీటిని మసలగాచి చల్లార్చి ఉపయోగింపనగును. ఇట్లు మసలగాచుటవలన నందలి క్రిమిజాలము లన్నియు నశింపు నందును.

మోతాదు.

ఇందలి మోతాదులు, సామాన్యగతులయందు, వయస్కుల కేర్పరుపబడియున్నవి. శరీరతత్వమును, ఇతర సందర్భములను అనుసరించి మోతాదులందు వివేచనయుతమగు కొద్ది మార్పులను జేసికొనినను జేసికొనవచ్చును. పటిమ తక్కువవారికిని, దుర్బలు

లకును, పసివారలకును మోతాదును తగ్గించవలసి యుండును. సుకుమారులగు స్త్రీలకును అదేప్రకారము మోతాదును తగ్గించవలసి యుండును.

డాక్టరు యంగ్‌గారియొక్క పద్ధతినిబట్టి వయస్కునకు నిర్ణీతమైనమోతాదును $\frac{\text{రోగియొక్క వయస్సు}}{\text{రోగియొక్క వయస్సు} + 12}$ చే గలిగిన భిన్నము ప్రకారము, అసలు మోతాదునందు భాగము నేర్పరచి యివ్వవలయునని స్థిరపరచి యున్నారు.

ఇందు, ఈక్రింది సూచనాక్షరములను గమనింప నగును. డ్రా॥=డ్రాము; గ్రె॥=గ్రెయిను; మి॥=మినిము; ఔ॥=ఔన్సు. సాలిడ్ అనగా ఘనపదార్థము. లిక్విడ్ అనగా ద్రవపదార్థము.

ఘనపదార్థముల తూనిక

60 గ్రెయినులు	1 డ్రాము
8 డ్రాములు	1 ఔన్సు
12 ఔన్సులు	1 పౌను

ద్రవపదార్థముల కొలత.

60 మినిములు	1 డ్రాము
8 డ్రాములు	1 ఔన్సు

20 ఔన్సులు	1 పైంటు
8 పైంట్లు	1 గాలను

ఘనపదార్థములకు, త్రాసును తూనికరాళ్లను ఉపయోగించవలసి యుండును. ద్రవపదార్థముల యందు, గ్రెయినులకు బదులుగా మినిములు వాడవలసి యుండును. 5 మినిములకు లోపుగా నున్న యెడల చుక్కలుగా వాడవలసి యుండును.

వయస్కునకు మోతాదు ఒక ఔన్సు అయి యున్న ఔషధము, ఒక నెలకును ఆరు నెలలకును మధ్య వయస్సునందున్న శిశువునకు, ఘనపదార్థమయియున్న యెడల 24 గ్రెయినులును, ద్రవపదార్థమయి యున్నయెడల 24 మినిములును, యియ్యవలయును. వయస్కునకు మోతాదు 20 గ్రెయినులుగాని 20 మినిములుగాని అయియున్న యెడల, అదేమందు 7 సం॥ ల వయసుగల పిల్లవానికి, ఘనపదార్థమయి యున్నయెడల 7 గ్రెయినులును, ద్రవపదార్థమయి యున్నయెడల 7 మినిములును, ఉపయోగించ వలయును; ఒక నెల వయసునం దున్న శిశువునకు ఒక గ్రెయిను గాని, ఒక చుక్క గాని యియ్యవలసి యుండును.

✓గర్భస్రావము (Abortion)

క్వినీన్ సల్ఫేట్	10 గ్రె.
యక్ట్రాక్టు యెర్గాట్ లిక్విడ్	·1 డ్రా.
ఆసిడ్ సల్ఫ్యూరిక్	30 మి.
టింక్చర్ డిజిటాలిస్	20 మి.
జలము	3 ఔ.

ఒకఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

జలోదరము (Ascites)

(1) పల్విస్ డిజిటాలిస్	1 గ్రె.
పల్విస్ సిల్లే	1 గ్రె.
రసభస్మము	1 గ్రె.

యక్ట్రాక్టు జన్షన్ మాత్రయగుట కవసరమగునంత. ఒక్కొకమాత్ర చొ॥ దినమునకు రెండు సారులు. (లేక)

(2) పొటాస్ ఆసిటస్	45 గ్రె.
కెఫీన్ సిట్రస్	6 గ్రె.
జలము	3 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారులు.

చుండ్రు (Dandruff)

క్లోరల్ హైడ్రస్	1 డ్రా.
టార్టారిక్ ఆసిడ్	1 డ్రా.
సీమ ఆముదము	½ డ్రా.
ఆల్కహాల్	1 ఔ.
జలము	1 ఔ.

బట్టతల (Alopecia)

సల్ఫర్ ఆయింట్‌మెంట్	4 డ్రా.
క్రయిసార్బయిన్	1 డ్రా.
ఆలివ్ ఆయిల్	1½ ఔ.

లేక

స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరోమేటిక్	1 ఔ.
స్పిరిట్ రోజ్‌మేరీ	1 ఔ.
గ్లిసరీన్	1 ఔ.
టింక్చర్ కెంతారిడీస్	4 డ్రా.
పన్నీరు	4½ ఔ.

వీటిని బాగుగాగలిపి వెంట్రుకలయొక్క కుదుళ్ళలో బాగుగా రుద్దవలయును.

ఋతుస్రావముయొక్క క్షీణత లేక

నిలుపుదల (Amenorrhoea)

(1) పొటాస్ పర్మాంగనస్ 1 గ్రె.

కెయొలిన్ - మాత్రగా జేయుటకు వీలగునంత.

దినమునకు రెండుసారులు.

(లేక)

(2) రిడ్యూస్డ్ ఐరన్ 36 గ్రె.

ఫెర్రయి ఆర్సెనస్ 1½ గ్రె.

యక్స్ట్రాక్ట్ ఆఫ్ నక్సువామికా 3 గ్రె.

క్వినీన్ సల్ఫేట్ 12 గ్రె.

యక్స్ట్రాక్టు ఆఫ్ జన్షన్ 24 గ్రె.

వీనినన్నిటిని గలిపి 18 మాత్రలుగా జేయవలెను. అరమాత్రనుండి ప్రారంభించి క్రమముగా ఒక మాత్రకు హెచ్చింపుచు దినమునకు మూడుసారులు భోజనానంతరము యియ్యవలయును. ఈ మాత్రల నుపయోగించుట క్రమముగా మానవలయునుగాని ఆకస్మికముగా నాపవలదు. ఆర్సెనిక్ (పాషాణము) కొందరి జీర్ణతత్వమునకు సరిపడకపోవచ్చును. అట్టివిషయములలో దానిని మాత్రల నుండి పూర్ణముగా త్యజింపవచ్చును.

ఉబ్బసము (Asthma.)

(ఉద్రుతగతియందు)

పొటాస్ అయొడైడ్	9 గ్రే.
టింక్చర్ బెలడోనా	15 మి.
టింక్చర్ లోబెలియా యీతర్	30 మి.
స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరోమేటిక్	1 డ్రా.
స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	30 మి.
జలము	3 ఔ.

ఒకొక్క ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడు సారులు.

కురుపులు, వ్రణములు, రాచకురుపులు.

Boils, Abscesses, Carbuncles.

(1) **1** భాగము కార్బాలిక్ ఆసిడ్ను **10** భాగములు గ్లిసరీన్తో గలిపి పైన రాయవలయును.

(2) వేడికాపడములును, పిండికట్లును.

(3) హోమోపతీ వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు టింక్చర్ ఆర్నికా ఒకచుక్కను ఒకఔన్సు జలములో గలిపి మూడుగంటల కొకసారి లోని కియ్యనగు నని సూచించిరి.

పాండురోగము (Anaemia.)

ఫెర్రయిరేట్ అమ్మోనియా సిట్రస్
యక్ట్స్రాక్టు నక్సువామికా ద్రవము
లైకర్ ఆర్సెనికాలిస్
గ్లిసరీన్
జలము

1ఔ.చొ॥దినమునకు రెండుసార్లు భోజన

కురుపులు (Boils.)

(1) కాల్సియం సల్ఫయిడ్
మాత్ర లగుటకు అవసరమైనంత
జన్షన్‌తో గలిపి 100 మాత్రలుగా జేసి
దినమునకు మూడు మాత్రల ను
లయును.

2) బోరిక్ ఆయింట్‌మెంట్
ఇక్తియాల్
ఫ్లెక్సిబిల్ కలోడియం
వీనినన్నిటిని గలిపి కురుపులకు
వలయును.

---

6 సం॥ ల వయస్సుగల బిడ్డలకు ఉబ్బసము.

పొటాస్ అయొడైడ్	6 గ్రె.
అమ్మోనియా కార్బనస్	3 గ్రె.
వైనం ఇపికాక్	15 మి.
సిరప్ టోలు	1 డ్రా.
స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	10 మి.
జలము	3 ఔ.

ఒక్కొక్క ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడ సారులు.

కనురెప్పల ఉబ్బుదల. (Blepharitis.)

బోరిక్ ఆసిడ్	5 గ్రె.
లానోలీన్	1 డ్రా

కనురెప్పల అంచులను రాయవలయును.

గొంతు బొంగుపోవుట

(హిస్టీరియా సంబంధమగు) Aphonia.

జింక్ వెలీరియేనస్	1 గ్రె.

కెమోలిన్ మాత్రయగుటకు అవసరము నంత. ఒక్కొక్కమాత్ర చొ॥ దినమునకు రెం సారులు.

కాలినగాయములు (Burns.)

(1) అవిసినూనెయును (లేక కొబ్బరినూనె) సున్నపు నీళ్లును సమానభాగములుగ కల్వములో వేసి మర్దించి—దీనిని గాయములపైన రాయవలయును. దీనికే నవనీత మందురు.

(2) బోరిక్ ఆసిడ్ 15 గ్రె.
గ్లిసరీన్ 1 డ్రా.
ఆలివ్ ఆయిల్ 1 ఔ.

వీని నన్నిటిని గలిపి పైన రాయవలయును.

రొమ్ముపడిసెము (Bronchitis.)

పొటాస్ సిట్రస్	1 డ్రా.
లైకర్ అమ్మోనియా సిట్రస్	6 డ్రా.
వైనం ఇపికాక్	30 మి.
స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	5 మి.
జలము	3 ఔ.

ఒక్కొకఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

రొమ్ముపడిసెము

(1 సం॥ వయసుగల బిడ్డకు తీవ్రస్థితియందు)

పొటాస్ సిట్రస్	5 గ్రె.
లైకర్ అమ్మోనియా సిట్రస్	1 డ్రా.
వైనం ఇపికాక్	10 మి.
సిరప్ టోలు	30 మి.
ఆక్వా క్లోరొఫారం	5 ఔ.

3 గంటల కొకఔన్సు చొ॥ యియ్యవలయును.

రొమ్ముపడిసెమునకు లోనకు వాసనజూచుట.

టింక్చర్ బెంజాయిన్ కో	3 డ్రా.
యూకలిప్టస్ ఆయిల్	1 డ్రా.
క్రియసోట్	½ డ్రా.

ఈ మిశ్రితౌషధమునుండి ఒకడ్రామును ఉడుకు నీటిలో వేసి వాసన జూడవలయును.

బాధతో గూడిన పుండు (Cancer.)

బాధను తగ్గించుటకుగాను ½ డ్రాము సిట్రిక్ ఆసిడ్‌ను 4 ఔన్సుల జలములో గలిపి—లింటును యిందులో దడిపి పుండుపైన వేయవలయును.

ధాతునష్టము.

(మూత్రగ్రంథులయొక్క క్షీణదశ.)

(Bright's Disease.)

(1) ఫెర్రయిమెట్ అమ్మోనియా సిట్రస్	15 గ్రె.
లైకర్ స్ట్రిక్నీన్	6 మి.
గ్లిసరీన్	45 మి.
స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	20 మి.
జలము	3 ఔ.

ఒక్కొక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారులు.

(2) థియోసిన్ సోడా ఆసిటేట్	15 గ్రె.
కెఫీన్ సిట్రస్	9 గ్రె.
టింక్చర్ డిజిటాలిస్	15 మి.
జలము	3 ఔ.

ఒక్కొక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారులు.

తేనెటీగ కాటు.

దాల్చిని అరఖు (Cinnamon Oil) ను పైన రాయవలయును.

నల్లులు (Bed-bugs.)

(1) పెట్రోలియం 3 ఔన్సులను 100 ఔన్సుల జలములో గలిపి నల్లులుండు స్థానములలో బోసిన నవి నశించగలవు.

(2) గంధకపు పొగ వలన గూడ నల్లులు నశించి పోవును.

తిమురువాయువు (Beri-beri.)

(1)	టింక్చర్ నక్సువామికా	15 మి.
	టింక్చర్ స్ట్రోఫాంతస్	15 మి.
	స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	30 మి.
	జలము	3 ఔ.

ఒక్కొక ఔన్సు. చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును. (లేక)

(2)	ఫెర్రయి మెట్ క్వినిన్ సిట్రస్	10 గ్రా.
	లైకర్ ఆర్సెనికాలిస్	4 మి.
	గ్లిసరీన్	20 మి.
	స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	20 మి.
	జలము	2 ఔ.

ఒక్కొక ఔన్సు చొ॥ రెండు సారులు భోజనానంతరము యియ్యవలయును.

దగ్గు (Cough.)

(1) టింక్చర్ క్యాంఫర్ కో 3 డ్రా.
స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరోమేటిక్ 2 డ్రా.
జలము 8 ఔ.

దీర్ఘవ్యాపితమయి శ్వాససంబంధములగు దగ్గుల యందు ప్రతి రెండు లేక మూడు గంటలకు ఒక ఔన్సు చొ॥ యియ్యవలయును.

(2) టింక్చర్ క్యాంఫర్ కో 3 డ్రా.
వైనం ఇపికాక్ 1 డ్రా.
స్పిరిట్ ఈతరు నైట్రస్ 3 డ్రా.
జలము 8 ఔ.

జలుబువలన గలుగు దగ్గుయందును, యితర విధములగు దగ్గులందును, కఫము వెలువడకపోయిన యెడల, యీమందును ప్రతి మూడు లేక నాలుగు గంటల కొకఔన్సుచొ॥ యియ్యవలయును. ఇంతకు మించిన ప్రతిసంవత్సరము వయస్సునకును మోతాదును సంవత్సరమున కొక డ్రాము చొ॥ హెచ్చింపవలయును.

(3) హెరాయిన్ హైడ్రోక్లోర్ $\frac{1}{2}$ గ్రె.
జలము 10 ఔ.

ఒక్కొక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారులు.

రొమ్ముపడిసెము

(తీవ్రముగనుండు ప్రారంభస్థితియందు)

ఆంటిమొనీ టార్టరేట్	1 గ్రె.
పొటాస్ నైట్రస్	2 డ్రా.
టింక్చర్ క్యాంఫర్ కో	4 డ్రా.
జలము	12 ఔ.

అరఔన్సు చొ॥ 3 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

శీతకాలపు గజ్జి (Chilblains.)

(1) కార్బాలిక్ ఆసిడ్	1 డ్రా.
టింక్చర్ అయొడిన్	2 డ్రా.
ట్యానిక్ ఆసిడ్	2 డ్రా.
ఆముదము	4 ఔ.

వీని నన్నిటిని గలిపి పైన రాయవలయును.

(2) అమ్మోనియం క్లోరైడ్	4 డ్రా.
వినిగర్	2 ఔ.
జలము	6 ఔ.

వీని నన్నిటిని గలిపి పైన రాయవలయును.

(3) గుడ్డను పెప్పర్మెంట్ ఆయిలులో దడిపి పైన వేయనగును.

మలబంధము (Constipation.)

పల్విస్ ఇపికాక్	1 గ్రే.
యక్స్ట్రాక్టు కాస్కారా సాగ్రడా	3 గ్రే.
,, బెలడోనా	1 గ్రే.
,, నక్సువామికా	1 గ్రే.

మాత్రయగుటకు వీలైనంత యక్స్ట్రాక్టు జన్షన్ ను గలుపవలయును. వీనినన్నిటిని గలిపి 6 మాత్ర ల జేసి దీర్ఘవ్యాపితమగు మలబంధ విషయము లందు రాత్రి నిద్రించు ముందు 1 లేక 2 మాత్ర లను సేవించవలయును.

అధికకాలము మంచము పట్టుటవలన గలుగు పుండ్లు. (Bedsores.)

(1) పటిక	2 డ్రా.
టింక్చర్ క్యాంఫర్ కో	1 ఔ.

ఒక కోడిగ్రుడ్డు తెలుపుతో బాగుగా గలిపి పుండ్లకు రాయనగును.

(2) పుండ్లు పడుటకు ముందు యెర్రగా నున్న విషయములందు ల్యానొలీన్ ను బాగుగా రుద్దిన యెడల పుండ్లు యేర్పడకుండును.

బ్రాంకోన్యూమోనియా (Bronchopneumonia.)

(1 సం॥ వయసుగల బిడ్డలయందు వచ్చు న్యూమోనియావలె నుండునట్టి జ్వరము. పొంగు మొదలగు వ్యాధుల పిమ్మట రానగును.)

అమ్మోనియా కార్బనస్	1 గ్రే.
లైకర్ అమ్మోనియా ఆసిటేటిస్	40 మి.
టింక్చర్ బెలడోనా	4 మి.
టింక్చర్ సిల్లా	2 ,,
సిరప్ టోలు	20 మి.
ఇన్ఫ్యూజన్ సెనిగా	4 డ్రా.

నాల్గవవంతు చొ॥ 3 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

కాలిజముయొక్క క్షీణత

(సామాన్యముగ త్రాగుమోతులలో గలుగును)

(Cirrhosis of the Liver.)

అమ్మోనియం క్లోరైడ్	10 గ్రే.
టింక్చర్ జన్షన్ కో	20 మి.
ఇన్ఫ్యూజన్ సెన్నా	1 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు రెండుసారు లియ్యవలయును.

పురుగుకాటు.

(నల్లులు, దోమలు, ఈగలు, మొదలగు పురుగుల వలన.)

చిట్లాముదమునుగాని వంట ఆముదమునుగాని రుద్దనగును.

శూలనొప్పి (Colic.)

మెగ్నీసియం కార్బనస్	1½ డ్రా.
అమ్మోనియం కార్బనస్	½ డ్రా.
టింక్చర్ లావండ్యూలా కొ	2 డ్రా.
పెప్పర్మంట్ ఆయిల్	2 మి.
జలము	6 ఔ.

నొప్పి తగ్గు వరకును రెండు గంటల కొకసారి అరఔన్సు చొ॥ యియ్యవలయును.

మూత్రాశయ సంబంధమగు శూలనొప్పి. (Renal Colic.)

టింక్చర్ బెలడోనా	10 మి.
ఆక్వా క్లోరోఫారం	1 ఔ.

మూడుగంటల కొకసారి ఒక ఔన్సు చొ॥ యియ్యవలయును.

కొఱుకు పుండు. (Chancre.)

ఆరిస్టాల్	1 డ్రా.
బోరిక్ ఆసిడ్	1 డ్రా.

ఈ రెండును గలిపిన పొడిని పుండుపైన జల్ల వలయును.

కలరా (Cholera.)

(1) టింక్చర్ కాప్సికం	5 డ్రా.
స్పిరిట్స్ క్యాంఫర్	4 డ్రా.
టింక్చర్ గ్వాయిషం	3 డ్రా.

వీనినన్నిటిని గలిపి రెండు లేక మూడు గంటలకు ఒకసారి ఒక డ్రాము కొలత ప్రకారం వేడి నీళ్లలో వేసి యియ్య వలయును.

(2) టింక్చర్ కాప్సికం	2 డ్రా.
టింక్చర్ ఓపియం	2 డ్రా.
టింక్చర్ రీహ్మై కో	2 డ్రా.
పెప్పర్మింట్ ఆయిల్	2 డ్రా.
స్పిరిట్స్ క్యాంఫర్	2 డ్రా.

15 మొదలు 30 చుక్కల వరకును ప్రతి గంటకును యియ్యవలయును.

(3) రసభస్మము 1 గ్రె.
సోడా బై కార్బనేట్ 8 గ్రె.
దీనిని 4 భాగములుగా జేసి గంట కొక పొట్లము నియ్యవలయును.

(4) లైకర్ స్ట్రిక్నీన్ 15 మి.
టింక్చర్ డిజిటాలిస్ 40 మి.
ఆక్వా క్లోరొఫారం 6 ఔ.
కాళ్లును చేతులును చలువలు గ్రమ్ముట కారంభించినపుడు మూడు గంటల కొకసారి ఒక ఔన్సు చొ॥ యియ్యవలయును.

పసి బిడ్డలయందు కలరా (Cholera Infantum.)

(1) టింక్చర్ ఆకొనైట్ 4 మి.
జలము 4 ఔ.
అర ఔన్సు చొ॥ రెండుగంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

(2) హైడ్రార్జరై కం క్రేటా 1 గ్రె.
మూడు గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

కాళ్లు చేతులు స్వాధీనమునుండి తప్పి గంతులు వేయుట. Chorea. (ప్రారంభగతియందు)

(1) సోడా సాలిసైలస్ 1 డ్రా.
స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరొమేటిక్ 1½ డ్రా.
ఆక్వా క్లోరోఫారం 6 ఔ.
ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారులు.

(2) (అనంతర గతులయందు)
లైకర్ ఆర్సెనికాలిస్ 3 మి.
ఆక్వా క్యాంఫర్ 1 ఔ.
1 ఔన్సు చొ॥ దినమునకు రెండుసారులు భోజనానంతరము యియ్యవలయును.

క్రమముగా లైకర్ ఆర్సెనికాలిస్ మోతాదును దినమునకు 15 మినిములకు హెచ్చింపవలయును.

క్లోరల్ హైడ్రేట్స్ 2 గ్రె.
పొటాస్ బ్రోమైడ్ 8 గ్రె
టించ్చర్ హాయసామి 10 మి.
చక్కెర (కొంచెముగా)
జలము 1 ఔ.

వణకుట అధికముగా నుండినపుడు యీమందును యియ్యవలయును.

జీర్ణకారి (Carminative Mixture.)

స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరొమేటిక్	3 డ్రా.
సోడా బైకార్బనస్	90 గ్రె.
టింక్చర్ కార్డమం కో	6 డ్రా.
స్పిరిట్స్ క్లోరొఫారం	3 డ్రా.
జలము	$10\frac{1}{2}$ ఔ.

బాగుగా కలుప వలెను. మూడుగంటల కొక ఔన్సు చొ॥ నీయవచ్చును.

అజీర్తికి ఉపయోగ మగును. బలమగు భోజనము పిమ్మట ఒక మోతాదు పుచ్చుకొన నగును. 4 లేక 5 చుక్కలు పెప్పర్మంట్ ఆయిల్ కలుప నగును.

త్రాగుడుయందు అభిలాషను మాన్పుటకు (Drunkenness.)

టింక్చర్ నక్సువామికా	20 మి.
టింక్చర్ జన్షన్ కో	2 డ్రా.
టింక్చర్ కలంబా	2 డ్రా.
జలము	4 ఔ.

1 ఔన్సు చొ॥ భోజనపూర్వము ఆకలి బుట్టించుటకు గాను యియ్యనగును.

త్రాగుబోతునకు గలుగు సంధిగుణము.

(Delirium Tremens.)

సోడా బ్రోమైడ్	45 గ్రె.
క్లోరల్ హైడ్రస్	45 గ్రె.
టింక్చర్ హాయొసామస్	45 మి.
నారింజ రసము	4 మి.
ఆక్వా క్లోరొఫారం	3 ఔ.

ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసార్లు యియ్యనగును.

అతిమూత్రము మధుపదార్థముతో గూడినది.

(Diabetes Mellitus.)

(1) ఆసిడ్ ఆర్సినియస్	$\frac{1}{50}$ గ్రె.
కొడినా ఫాస్ఫస్	$\frac{1}{4}$ గ్రె.
అలాయిన్	$\frac{1}{2}$ గ్రె.
స్ట్రిక్నిన్ ఫాస్ఫస్	$\frac{1}{50}$ గ్రె

ఈ పాళ్ల ప్రకారం ఒక్కొక మాత్రలో నుండునట్లు యక్స్ట్రాక్టు జన్షన్‌తో గలిపి మాత్రలుగా జేసి భోజనానంతరము ఒక్కొక మాత్ర చొ॥ దినమునకు రెండు మాత్రలను సేవించ వలయును.

(2) యక్స్ట్రాక్టు జాంబులీన్ లిక్విడ్ 1 డ్రా.
జలములో గలిపి దినమునకు రెండుసారులు పుచ్చుకొనవలయును.

(3) ఆసిడ్ ఫాస్ఫారిక్ డిల్యూట్ 15 మి.
దీనిని ఒక ఔన్సు జలములో గలిపి దాహము నణచుటకు బుచ్చుకొనవలయును.

మధుపదార్థము లేకుండ వెలువడు అతిమూత్రము.

(Diabetes Insipidus.)

జింక్ వెలీరియేనస్ 4 గ్రె.
పై మోతాదు ప్రకారం మాత్రలుగా జేసి దినమునకు మూడుమాత్రల నియ్యవలయును.

అతివిరేచనములు. (Diarrhoea.)

(1) బిస్మత్ సబ్‌నైట్రస్ 30 గ్రె.
సలాల్ 15 గ్రె.
సోడా బై కార్బనస్ 15 గ్రె.

3 భాగములుగా జేసి మోతాదున కొక్కొక పొట్లము చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

(2) పల్వెస్ ఇపికాక్ కొ 15 గ్రే.
బిస్మత్ సాలిసైలస్ 15 గ్రే.

3 భాగములుగా జేసి మోతాదున కొక్కొక పొట్లము చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్య వలయును.

---

1 సం॥ వయసుగల బిడ్డకు అతివిరేచనములు.

పల్వెస్ క్రేటా ఆరొమేటిక్ 6 గ్రే.
బిస్మత్ సేలిసైలస్ 6 గ్రే.

6 పొట్లములుగా జేసి 3 గంటల కొక పొట్లము నియ్యవలయును.

---

1 సం॥ వయసుగల బిడ్డకు ఆకుపచ్చ రంగు విరేచనములు. (Green Diarrhoea.)

ఒక ఔన్సు జలములో 20 మినిముల ల్యాక్టిక్ ఆసిడ్‌ను గలిపి మూడేసి గంటల కొకసారి ఒక డ్రాము చొ॥ ఇయ్యవలయును.

---

2 సం॥ ల వయసుగల బిడ్డకు అతివిరేచనములు.

సలాల్ 3 గ్రే.
బిస్మత్ కార్బనస్ 12 గ్రే.
పల్వెస్ క్రేటా ఆరొమేటిక్ 12 గ్రే.

మలబంధము.

(సంవత్సరములోపు వయసుగల బిడ్డలకు)

మెగ్నీసియం కార్బనస్	4 గ్రె.
మెగ్నీసియం సల్ఫేట్	16 గ్రె.
సోడా బైకార్బనస్	4 గ్రె.
పల్వీస్ రీమై	4 గ్రె.
టింక్చర్ కార్డమం కో	20 మి.
టింక్చర్ జింజిబ్రస్	8 మి.
ఆక్వా అనీతి	4 డ్రా.

1 డ్రాము మోతాదు చొ॥ దినమునకు రెండు సారు లియ్యవలయును.

చిన్నబిడ్డగుణము (Convulsions.)

(1 సం॥ వయసుగల బిడ్డకు)

పొటాస్ బ్రొమైడ్	4 గ్రె.
టింక్చర్ బెలడోనా	4 మి.
క్లోరల్ హైడ్రస్	2 గ్రె.
ఆక్వా క్లోరోఫారం	4 డ్రా.

1 డ్రాము చొ॥ మూడు గంటల కొకసారి యియ్యవలయును. చక్కెర కొంచెముగా చేర్చుము.

విరేచనకారులు.

(1) చిట్లాముదము 2 లేక 3 డ్రాములు క్షేమకర మగు విరేచనకారిగ సేవింపనగును. ఒక గ్లాసు నకు లోపల నిమ్మరసమును రాసి, ఆముదము ను పోసి, పైన కొంచెముగా నిమ్మరసమును బోసి, అటుపిమ్మట నీయాముదమును డ్రాగుట వలన నీ సువాసనచే నందలి అసహ్యమును అరుచియును తగ్గును.

---

(2) టార్టారిక్ ఆసిడ్ 1 డ్రా.
సోడా కార్బనస్ 1 డ్రా.
క్రీం ఆఫ్ టార్టార్ 1 డ్రా.
మెగ్నీసియం సిట్రస్ 1 డ్రా.
మెగ్నీసియం సల్ఫేట్ 1 డ్రా.
చక్కెర (మెత్తనిపొడి) 2 డ్రా.

ఒక టీ స్పూన్ కొల్తనుగాని కొంచె మెక్కు వగాగాని నీటిలో గలిపి పుచ్చుకొనవలయును. ఇది "ఈనోజ్ ఫ్రుట్ సాల్ట్" వలె సాధు విరేచనకారిగ బనిచేయును.

---

(3) హైడ్రార్జరై కం క్రీటా ½ గ్రె.
(గ్రే పౌడరు) మొదలు 2 గ్రె.
సోడా కార్బనేట్ 6 గ్రె.

బిడ్డలకు నీళ్ళవిరేచనము లగుచు, విరేచనము తెల్లగా కుదపలుగానుండి, పాలు అజీర్ణస్థితిలో వెలువడుచుండిన యెడల, యీమందు వెంటనే పని చేయును. ఉదయమున ఒక పొట్లమును సాయంత్రము ఒక పొట్లమును యియ్యనగును. 1 మొదలు 6 నెలలు వయసుగల బిడ్డకు అరగ్రెయిను గ్రే పౌడరు, 6 గ్రె. సోడా; 6 మొదలు 12 నెలల వరకు 1 గ్రె. గ్రేపౌడరును 6 గ్రె. సోడా; 1 సం॥ మొదలు 3 సం॥ ల వరకును 1½ గ్రె. గ్రేపౌడరు 6 గ్రె. సోడా; 4 మొ. 8 సం॥ ల వయసు వరకును 3 గ్రె. గ్రేపౌడరును 6 గ్రె. సోడాయును; యీమోతాదుల ప్రకారము యియ్యవలయును.

) సోడా సల్ఫేట్ 4 డ్రా.
టించ్చర్ ఆఫ్ జింజర్ 20 మి.
జలము 2 ఔ.

సామాన్యముగ విరేచనమగుటకు దీనిని ఉపయోగింప వచ్చును. శరీర తత్వమును బట్టి సోడా.

సల్ఫేట్ అధికముగ దోచిన యెడల ఒకటి రెండు డ్రాములు తగ్గింపవచ్చును.

---

(5) సోడా సల్ఫేట్	4 డ్రా.
టింక్చర్ సింకోనా	4 డ్రా.
సల్ఫేట్ ఆఫ్ ఐరన్	15 గ్రె.
జలము	8 ఔ.

బాగుగ కలిపి నాలుగు గంటల కొకసారి ఒక ఔన్సు పుచ్చుకొనవచ్చును. ప్లీహ వ్యాధులయందును, ఋతుస్రావము యొక్క నిలుపుదల యందును, నులిపురుగులకును ఉపయోగింప నగును.

---

(6) మెగ్నీసియా బైకార్బనస్	10 గ్రె.
సోడా బైకార్బనస్	8 గ్రె.
మిస్టూరా సెన్నా కొ	1 ఔ.

బాగుగా కలుపవలెను. ఆజీర్తికిని కారిజ వ్యాధలకును ఉపయోగింప నగును.

---

(7) రసభస్మము	5 గ్రె.
పల్వీస్ జాలప్ కొ	1 డ్రా.

బాగుగా కలిపి పవుడరుగా చేయవలయును. బలమగు విరేచనకారి. మలము నీటితో గూడి యుండునట్లు చేయును. నంజు వ్యాధుల యందు ఉపయోగింప నగును.

---

(8) పొడాఫైలం రెజిన్ 1½ గ్రె.
యక్ట్స్రాక్టు కాలొసింత్ కొ 30 గ్రె.
పల్విస్ ఇపికాక్ 4 గ్రె.

కొంచెము జిగురుతో బాగుగా కలిపి 12 మాత్రలుగా జేయ వలయును. మోతాదు—రెండు దినముల కొకమాత్ర చొ॥ కారిజ వ్యాధులకును, విరేచన బద్ధమునకును ఉపయోగింప నగును.

జలుబు (Coryza.)

(ప్రారంభస్థితియందు)

టింక్చర్ ఆకొనైట్	4 మి.
టింక్చర్ బెలడోనా	8 మి.
స్పిరిట్స్ క్యాంఫర్	8 మి.
ఆక్వా క్లోరొఫారం	2 ఔ.

అర ఔన్సు చొ॥ మూడు గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

2 సం॥ ల వయసుగలబిడ్డకు అతివిరేచనములు.

సలాల్	3 గ్రె.
బిస్మత్ కార్బనస్	12 గ్రె.
పల్వెన్ కేట్రా ఆరోమేటిక్	12 గ్రె.

ఆరు మోతాదులుగ జేసి మూడేసి గంటల కొక మోతాదు నియ్యవలయును.

ఋతుస్రావమునం దధికముగనగుట, లేక తఱచుగ నగుట, లేక అధికకాలము వఱకు నగుట

(Menorrhagia.)

(1) యక్ట్రాక్టు యెర్గోటా లిక్విడ్ అరడ్రాము మొదలు ఒక డ్రాము వరకును జలములోగాని పరబతులోగాని కలిపి మూడుగంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

(2) టింక్చర్ హామామలిస్ 5 చుక్కలను మూడు లేక నాలుగు గంటల కొకసారి జలములో గలిపి యియ్యవలయును.

(3) ఋతుస్రావము అధికముగనగు విషయములో ఒకటి లేక రెండునిమ్మకాయలరసమును నోటితో బీల్చుటవలన మిగులగుణముగానుండునని యొక అమెరికా వైద్యశాస్త్రజ్ఞుడు చెప్పుచున్నాడు.

అజీర్ణవ్యాధి (Dyspepsia.)

(1) బిస్మత్ కార్బనస్ 30 గ్రే.
పెప్సిన్ వైన్ 1½ డ్రా.
టింక్చర్ నక్సువామికా 24 మి.
పల్విస్ ట్రాగకాంత్ 12 గ్రే.
ఆక్వా మెంతా పిప్ 3 ఔ.
ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్య వలయును.

---

(2) సోడా బై కార్బనస్ 45 గ్రే.
పల్విస్ రీయై 15 గ్రే.
మెగ్నిసియం కార్బనస్ 15 గ్రే.
స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం 30 మి.
టింక్చర్ నక్సువామికా 15 మి.
ఆక్వా మెంతా పిప్ 3 ఔ.

(3) లైకర్ బిస్మత్ యెట్ పెప్సిన్ కో
(హూలెట్) 2 డ్రా.
ఆక్వా అనీతి 1 డ్రా.
జలము 3 ఔ.

1 ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

ఋతుస్రావమునందు నొప్పి కలుగుట (Dysmenorrhoea.)

లైకర్ కాలొఫైల్ మెట్ పల్సేటిల్లా	40 మి.
లైకర్ సెడెన్స (పెర్రీ డేవిస్ కంపెనీ)	50 మి.
ఆలెట్రిస్ కార్డియల్	1 డ్రా.
ఆక్వా క్లోరోఫారం	2 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు రెండుసారులివ్వవలయును.

చెవిపోటు (Earache.)

టింక్చర్ ఓపియం	1 డ్రా.
గ్లిసరీన్	1½ డ్రా.
కార్బాలిక్ ఆసిడ్	24 మి.
కొబ్బరి నూనె	1 ఔ.

ఈమిశ్రితౌషధమును వెచ్చచేసి 1 లేక 2 చుక్కలను చెవిలో వేయవలయును.

మూగగజ్జి (Eczema.)

సాలిసైలిక్ ఆసిడ్	15 గ్రె.
జింక్ ఆక్సైడ్	40 గ్రె.
వాసలీన్	1 ఔ.

ఈ ఆయింటుమెంటును పైన రాయనగును.

దుర్వాయువులను క్రిమి జాలములను, నశింపజేయు మందులు (Disinfectants.)

(1) కార్బాలిక్ ఆసిడ్ 1 డ్రా.
జలము 1 పైంటు.

కురుపులు పుండ్లు, గాయములు—కడుగుట కుపయోగించును.

---

(2) బోరిక్ ఆసిడ్ 4 గ్రె.
జలము 1½ డ్రా.

నేత్రములకు, మూత్రాశయమునకు, భగ రంధ్రమునకు, నోటికి—శుభ్రపరచుట కుపయోగించును.

---

(3) క్రియసోట్

ఒక పైంటు ఉడుకునీళ్లలో ఒక డ్రాము క్రియసోట్‌ను వేసి వాసన జూచినయెడల క్షయవ్యాధి యందు దగ్గును తెమడను తగ్గించును. 1 మొదలు 5 చుక్కలవరకును క్రియసోట్‌ను కాడ్ లివరు ఆయిల్ మోతాదులో గలిపి పుచ్చుకొనినయెడల క్షయవ్యాధియందు గుణముగ నుండును.

(4) పొటాస్ పర్మాంగనేట్. దీనిని నీటిలో గలిపినయెడల యెఱ్ఱరంగు యేర్పడును. ఒక ఔన్సు జలములో రెండు గ్రెయినుల పొటాస్ పర్మాంగనేట్‌ను గలిపి దుర్వాసనగల కురుపులను గడిగినయెడల నా దుర్వాసన నశించును.

ఋతుస్రావము నిలచిన విషయములో 2 లేక 3 గ్రెయినులు మాత్రగా జేసి దినమునకు 3 లేక 4 సారు లిచ్చినయెడల గుణ మియ్యగలదు.

---

(5) పర్‌క్లోరీడ్ ఆఫ్ మెర్క్యురీ.

ఇది క్రిమిజాలముల నశింపజేయుటయందు మిగుల బలమైనది. 10 ఔన్సుల జలములో 1 గ్రెయినునుగలిపి అంటువ్యాధిచే బాధనొందు రోగిని ముట్టుకొనినపిమ్మట చేతులు కడుగుకొనుట కుపయోగింపనగును.

---

(6) యూకలిప్టస్ ఆయిల్.

ఇది క్షయ వ్యాధియందును, దుర్వాసనతో గూడిన కఫము వెలువడు దగ్గు విషయములందును, మూత్రాశయము రేగుదలనందిన స్థితులయందును, 1 మొదలు 5 చుక్కలవరకును పరబతులో గలిపి యిచ్చినయెడల గుణమిచ్చునని యెంచబడుచున్నది.

(7) థైమాల్ (వాముపువ్వు)

చర్మవ్యాధులకు థైమాల్‌తో చేయబడిన సబ్బు ఉపయోగింపనగును. 6 గ్రెయినుల థైమాల్‌ను ఉడుకునీళ్లలో వేసి వాసన జూచినయెడల జలుబున కుపయోగించును. చర్మవ్యాధులకు 5 మొదలు 30 గ్రెయినులవరకు 1 ఔన్సు వాసలీన్‌లో గలిపి ఆయింటుమెంటుగా జేసి ఉపయోగింపవచ్చును.

---

(8) మెంతాల్ (పెప్పర్మెంట్ పువ్వు)

మెంతాల్ 3 భాగములు, క్లోరోఫారం 4 భాగములు, ఆలివ్ ఆయిల్ 16 భాగములు—వీనినన్నిటిని జేర్చిన తైలమును నడుమునొప్పి, తుంటినొప్పి, నరములతో సంబంధించిన తలనొప్పి, మొదలగువాని విషయములలో పైన రాయుటవలన నుపయోగించగలదు.

ఋతుస్రావము తెలుపువర్ణముగా నుండుట

(కుసుమవ్యాధి)

(Leucorrhoea.)

(1) గోరువెచ్చని నీళ్లు ఔన్సునకు 2 గ్రె. చొ॥ జింక్ సల్ఫేటును గలిపి పిచికారీ చేయుటవలన నుపయోగముగ నుండును.

(2) స్రావమువలన మంటగా నుండినయెడల ఒక పైంటు జలములో అరఔన్సు సోడా కార్బ నేటును గలిపి పిచికారీచేయుటవలన మిగుల శమనముగా నుండగలదు.

---

(3)	ఫెర్రయి మెట్ క్వినీన్ సిట్రస్	40 గ్రె.
	జలము.	8 ఔ.

బాగుగా గలిపి మూడులేక నాలుగుగంటలకు ఒక ఔన్సు చొ॥ పుచ్చుకొనవలయును. ఈమందు పుచ్చుకొనినపిమ్మట నోరు కడుగుకొనవలయును. లోహసంబంధమగు ఔషధములన్నియు విరేచనమునకు నలుపురంగును పుట్టించును.

---

(4)	అమ్మోనియం క్లోరైడ్	10 గ్రె.
	లైకర్ సింకోనా హైడ్రోబ్రోం	10 మి.
	టింక్చర్ నక్సువామికా	10 మి.
	లైకర్ ఆర్సెనికాలిస్	4 మి.
	ఇన్ఫ్యూజన్ జన్షన్ కో	2 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ భోజనానంతరము దినమునకు రెండుసారు లియ్యవలయును.

జిగటవిరేచనములు (Dysentery.)

(1) మెగ్నీసియం సల్ఫేట్ 4 డ్రా.
ఆసిడ్ హైడ్రోక్లోరిక్ డిల్యూట్ 40 మి.
ఆక్వా మెంతా పిప్ 4 ఔ.
ఒకొ్కక ఔన్సు చొ॥ జిగటలేకుండగ సాఫైన విరేచనమగువరకును యియ్యవలయును.

---

(2) పల్విస్ ఇపికాక్ 1 డ్రా.
ట్యానిక్ ఆసిడ్ $\frac{1}{2}$ డ్రా.
15 మాత్రలుగా జేసి గంట కొక మాత్ర చొ॥ యియ్యవలయును.

ముఖపార్శ్వము వంకరపోవుట
(పక్షవాత సంబంధమగు) Facial Paralysis.

సోడా సాలిసైల 30 గ్రా.
లైకర్ అమ్మోనియా ఆసిటేటిన్ 6 డ్రా.
స్పిరిట్ యీతర్ నైట్రస్ 45 మి.
ఆక్వా క్యాంఫర్ 3 ఔ.
ఒకొ్కక ఔన్సు మోతాదు చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

పిత్తాశయ సంబంధమగు రాళ్లు. (Gall Stones.)

(కడుపునొప్పి లేనిసమయములో సేవించుటకు)

(1) సోడియం గ్లైకొకలేట్ 5 గ్రె.

భోజనానంతరము దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

(2) యక్స్ట్రాక్టు బెలడోనా 1 గ్రె.

పొడాఫయిలం రెజిన్ 1 గ్రె.

4 మాత్రలుగా జేసి దినమునకు మూడుమాత్రల నియ్యవలయును.

సన్నిపాతజ్వరమునందు పేగులలోనుండి రక్తస్రావ మగుట

(Intestinal Haemorrhage in Enteric.)

ట్యానిక్ ఆసిడ్	40 గ్రె.
లైకర్ మార్ఫియా హైడ్రోక్లోర్	40 మి.
కర్పూరతైలము	20 మి.
గం ఆకేసియా	1 ఔ.
టింక్చర్ క్లోరొఫారం కొ	40 మి.
ఆక్వా మెంతా పిప్	4 ఔ.

4 భాగములుగా జేసి 4 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

సన్నిపాత జ్వరము (Typhoid Fever.)

లైకర్ అమ్మోనియా సిట్రేటిస్	6 డ్రా.
సోడా క్లోరస్	15 గ్రె.
టింక్చర్ ఆరంటీ	1 డ్రా.
ఆక్వా అనీతి	3 ఔ.

ఒక్కొక్క ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

సన్నిపాత జ్వరమునందు ఉదరము వాయు పూరితమగుట (Tympanites in Enteric.)

రసభస్మము	1 గ్రె.
సోడా బైకార్బనస్	30 గ్రె.

8 భాగములుగాజేసి 2 గంటల కొక పొట్లము నియ్యవలయును.

మూర్ఛ (Epilepsy.)

పొటాసియం బ్రోమైడ్	30 గ్రె.
సోడియం బ్రోమైడ్	30 గ్రె.
అమ్మోనియం బ్రోమైడ్	10 గ్రె.
లైకర్ ఆర్సెనికాలిస్	4 మి.
ఆక్వా క్లోరోఫారం	2 ఔ.

1 ఔన్సు చొ॥దినమునకు రెండుసారులియ్యవలెను.

సెగవ్యాధి (Gonorrhoea.)

(1) (ప్రథమగతియందు)

పొటాస్ బైకార్బనస్	1 డ్రా.
పొటాస్ ఆసిటస్	1 డ్రా.
టింక్చర్ ఆకొనైట్	6 మి.
టింక్చర్ హాయొసామి	2 డ్రా.
ఇన్ఫ్యూజన్ బకు	6 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ మూడు గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

---

(2) (ద్వితీయగతియందు)

ఓలియం శాంటాల్ ఫ్లేవి (చందనపునూనె)	30 మి.
ఓలియం క్యూబెబ్	15 మి.
బాల్సం కోపేబా	30 మి.
లైకర్ పొటాస్	30 మి.
స్పిరిట్ యీతర్ నైట్రస్	1 డ్రా.
టింక్చర్ హాయొసామి	45 మి.
ఇన్ఫ్యూజన్ బకు	3 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

(లేక)

బాల్సాం కోపేబా	30 మి.
పొటాస్ నైట్రస్	15 గ్రా.
గం అకేసియా (అవసరమైనంత)	
ఇన్ఫ్యూజన్ బక్కు	3 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

---

(3) (తృతీయ గతియందు)

హెల్మిటాల్	15 గ్రా.

మూడు భాగములుగా జేసి దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

(లేక)

కోపేబా, క్యూబెబ్, శాంటాల్ మాత్రలు (పెర్రీడేవిస్ అండ్ కంపెనీవారివలన తయారు చేయ బడినవి)

4 గంటల కొక మాత్ర చొ॥ యియ్యవలయును.

---

(4) దీర్ఘ సెగవ్యాధికి పిచికారీ చేయుటకు.

జింక్ పర్మాంగనేట్	$\frac{1}{4}$ గ్రా.
జలము	1 ఔ.

గౌట్ అను వాతరోగము (Gout.)

అమ్మోనియా ఫాస్ఫస్	20 గ్రె.
అమ్మోనియా అయొడైడ్	4 గ్రె.
వైనం కాల్చికం	10 మి.
ఆక్వా క్లోరోఫారం	2 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ దినమునకు రెండు సారు లియ్యవలయును.

క్షయవ్యాధియందు శ్వాసకోశములనుండి రక్తము వెలువడుట (Haemoptysis.)

(1) మెగ్నిసియం సల్ఫేట్	2 డ్రా.
గ్యాలిక్ ఆసిడ్	15 గ్రె.
ఆసిడ్ సల్ఫ్యూరిక్ డిల్యూట్	45 మి.
టింక్చర్ కార్డమం కో	2 డ్రా.
ఆక్వా క్లోరోఫారం	3 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొ॥ 4 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

---

(2) పిల్యూలా ప్లంబి కం ఓపియం 1 గ్రె.

1 గ్రె॥ మాత్ర చొ॥ దినమునకు రెండుసారు లియ్యవలయును.

తలనొప్పి (Headache.)

(1) ఫెనాసిటిన్	5 గ్రే.
కెఫీన్ సిట్రస్	3 గ్రే.

ఈ రెంటిని గలిపి ఒక మోతాదుగా నియ్యవల యును. తలనొప్పి నెమ్మది లేనియెడల 4 గంటల పిమ్మట మరియొకపొట్లము నియ్యవలయును.

(2) పొటాసియం బ్రొమైడ్	15 గ్రే.
టింక్చర్ జెల్సిమియం	5 మి.
కెఫీన్ సిట్రస్	2 గ్రే.
సిరప్ ఆరంటీ	40 మి.
ఆక్వా క్లొరొఫారం	1 ఔ.

ఇదియంతయు నొకమోతాదుగా నియ్యవలెను. తలనొప్పి నెమ్మదిలేనియెడల 4 గంటలపిమ్మట మరి యొక మోతాదు నియ్యవలయును.

వెక్కిలి (Hiccqugh)

(1) సాధుగతియందు లోనికి కొన్ని ధీర్ఘశ్వాసలను దీసికొని, సాధ్య మగునంతవరకు శ్వాసను నిలిపి యుంచుటవలన, నెమ్మదించి పోవును.

(2) చల్లని నీటిని ద్రాగుటవలన నిలచిపోవచ్చును.

(3) ఒకడ్రాము స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరోమేటిక్‌ను ఒక ఔన్సు జలములో వేసి పుచ్చుకొనిన నయము కావచ్చును.

(4) 10 గ్రెయినుల బిస్మత్ సబ్ నైట్రటస్‌ను జలములో గలిపి పుచ్చుకొనిన యొకప్పుడు నయము కావచ్చును.

(5) దీర్ఘవ్యాపితమగు నీవ్యాధియందు,ఒకటీస్పూన్ ఆవాలను 4 ఔన్సుల మసలగాచిన నీళ్లలో 20 నిమిషముల కాలము వుంచి పిమ్మట వడపోసి త్రాగినచో వెంటనే వ్యాధిరహితమైనటుల దెలియుచున్నది.

హిస్టీరియా (Hysteria.)

(1) ఫెర్రయి బ్రోమైడ్	1 గ్రె.
జింక్ బ్రోమైడ్	½ గ్రె.
క్వీనీన్ బ్రోమైడ్	2 గ్రె.
పిల్యూలా ఆలోస్ యెట్	
ఆసాఫటిడా	4 గ్రె.

వీనినన్నిటిని 2 మాత్రలుగా జేసి దినమునకు రెండుమాత్రలు చొ॥ సేవించవలయును.

(2) టింక్చర్ వెలీరియన్ అమ్మోనియేటా 1½ డ్రా.
స్పిరిట్ యీథరిస్ కో 1½ డ్రా.
టింక్చర్ అసాఫటిడా 45 మి.
ఆక్వా క్యాంఫర్ 3 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

మూత్రవిసర్జనము స్వాధీనము తప్పుట

(Incontinence of Urine.)

ఇది సామాన్యముగా బిడ్డలలో గలుగుచుండును. 4 చుక్కలు టింక్చర్ బెలడోనాను జలములో గలిపి సాయంకాలము 4 గంటలకు యియ్యవలయును. బిడ్డ పరుండబోవునపుడు మరల నదే ప్రకారము యియ్యవలయును. ప్రతిదినమును మోతాదును ఒకచుక్క చొ॥ 10 చుక్కలవరకును హెచ్చింపవలయును. కొద్దిమోతాదువలనయే ఉపయోగముగనుండినయెడల మోతాదును హెచ్చింపనవసరము లేదు.

పశిరికెలు (లేక పచ్చకామాల (Jaundice.)

అమ్మోనియం క్లోరైడ్	45 గ్రె.
టింక్చర్ పొడాఫైలిన్ అమ్మోనియేటా	15 మి.
ఇన్ఫ్యూజన్ జన్షన్ కో	3 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదు చొ॥ దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

చలిజ్వరము (Malaria.)

(1) క్వినీన్ సల్ఫేట్	15 గ్రె.
మెగ్నీసియం సల్ఫేట్	3 డ్రా.
అమ్మోనియం క్లోరీడ్	30 గ్రె.
ఆసిడ్ నైట్రో హైడ్రోక్లోరిక్ డిల్	30 మి.
ఆక్వా మెంతా పిప్	3 ఔ.
(2) క్వినీన్ సల్ఫేట్	15 గ్రె.
ఫెర్రయి సల్ఫేట్	3 గ్రె.
మెగ్నీసియం సల్ఫేట్	3 డ్రా.
ఆసిడ్ సల్ఫ్యూరిక్ డిల్యూట్	30 మి.
ఆక్వా మెంతా పిప్	3 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

చలిజ్వరఫలితముగ బల్లపెరుగుట
(Enlargement of Spleen.)

ఆర్సెనిక్ అయొడైడ్	1	గ్రే.
క్వినీన్ హైడ్రోక్లోర్	48	గ్రే.
యక్స్ట్రాక్టు నక్సువామికా	8	గ్రే.
యక్స్ట్రాక్టు కాస్కారాసాగ్రాడా	16	గ్రే.

యక్స్ట్రాక్టుజన్షన్ (మాత్రయగుటకు అవసరమైనంత)

32 మాత్రలుగా జేసి ఒక్కొక మాత్ర చొ॥ దినమునకు మూడుసారులు భోజనానంతర ముప యోగింపనగును.

జ్వరఫలితమగు బల్లకు పైనరాయుటకు మందు.

(1) అంగ్వెంటం హైడ్రార్జరై అయొడైడ్

రూబ్రి	4	డ్రా.
అంగ్వెంటం బెలడోనా	4	డ్రా.

ప్లీహాపైన రాయవలయును.

(లేక)

(2) క్రియసోట్	2	డ్రా.
లినిమెంట్ అయొడిన్	6	డ్రా.

ప్లీహాపైన ఒకచతురపు అంగుళముమేర రాయ వలయును.

మెదడుయొక్క పొరలవాపుదల (వయస్కులలో)
Meningitis (In Adults.)

(1 పొటాసియం బ్రొమైడ్ 45 గ్రె.
పొటాసియం అయొడైడ్ 9 గ్రె.
టింక్చర్ హయొసామి 45 మి.
ఆక్వా క్లోరొఫారం 3 ఔ.
ఒకఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

(2 హైడ్రార్జరై ఆక్సైడ్ ఫ్లేవి ఆయింటుమెంటును అస్వస్థతభాగమున వెంద్రుకలను బూర్తిగా తొలగించి రుద్దవలయును.

మూత్రాశయమునందు రక్తముగూడి, మూత్ర మేర్పడుట నిలచిపోయి, ధాతునష్టము కలుగుచు, తీవ్రస్థితిని వహించుట
Acute Nephritis (Bright's Disease.)

పొటాస్ ఆసిటస్ 45 గ్రె.
లైకర్ అమ్మోనియా ఆసిటేటిస్ 6 డ్రా.
స్పిరిట్ యీతర్ నైట్రస్ 45 మి.
టింక్చర్ హయొసామి 45 మి.
ఆక్వా క్యాంఫర్ 3 ఔ.
1 ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు 3 సారులు.

నరములసంబంధమగు బలహీనత
(Nervous Debility.)

యక్ట్రాక్టు డామియానా లిక్విడ్	40 మి.
ఆసిడ్ ఫాస్ఫారిక్ డిల్యూట్	20 మి.
టింక్చర్ నక్సువామికా	10 మి.
ఇన్‌ఫ్యూజన్ జన్షన్	2 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు రెండు సారులు భోజనానంతర మియ్యవలయును.

క్షయవ్యాధియందు రాత్రి చెమటలు
(Night Sweats of Phthisis.)

జింక్ ఆక్సైడ్	8 గ్రే.
యక్ట్రాక్టు బెలడోనా	1 గ్రే.

నాలుగు మాత్రలుగా జేసి రాత్రి పరుండు ముందు ఒక మాత్ర చొ॥ సేవించవలయును.

గుండె అదరు (Palpitation.)

పొటాసియం బ్రోమైడ్	45 గ్రే.
టింక్చర్ డిజిటాలిస్	15 మి.
టింక్చర్ కనవలేరియా మజలిస్	30 మి.
ఆక్వా ఆనీతి	3 ఔ.

1 ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు 3 సారులు.

పేలు (తలలో) (Lice.)

మర్క్యురీ పెర్క్లోరీడ్ 1 గ్రెయినును 10 ఔన్సుల వినిగర్‌లో కలిపి తలకు రాయవలయును.

గుండెనంజు (Pericarditis.)

(1) నొప్పి అధికముగా నుండిన విషయములలో గుండెపైన బెలడోనా పలాస్త్రిని సన్నని చర్మముపైన యేర్పరచి పట్టువేయుట బాగుండును.

(2) పొటాస్ అసిటస్	45	గ్రె.
పొటాస్ అయొడైడ్	9	గ్రె.
టింక్చర్ డిజిటాలిస్	15	మి.
ఆక్వా క్లోరొఫారం	3	ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదులో 3 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

బిడ్డలయందు యెముకలలో పట్టు లేకుండుట (Rickets.)

(1) మాల్టీన్ అండ్ కాడ్ లివరు ఆయిల్

(2) శనటొజెన్

ఈ మందులు సేవించువిధము ఆయా మందుల సీసాలపై నుండును.

కోరింత దగ్గు (Whooping Cough.)

(2 సం॥ ల వయసుగల బిడ్డకు)

(1) అమ్మోనియం బ్రొమైడ్	6 గ్రె.
టింక్చర్ బెలడోనా	3 మి.
వైనం ఇపికాక్	9 మి.
జలము	6 డ్రా.

2 డ్రాముల మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

---

(2) 1 లేక 2 చుక్కలు యూకలిప్టస్ ఆయిల్‌ను 2 డ్రాముల గోరువెచ్చని జలములో వేసి బాగుగా కలిపి వెంటనే యియ్యవలయును.

(3) 1 సం॥ వయసుగల బిడ్డకు

అయొడిన్ స్వచ్ఛమైనది	1 గ్రె.
పొటాసియం అయొడైడ్	15 గ్రె.
జలము	2 ఔ.

దీనిని 24 భాగములుగా జేసి ఒక్కొక భాగమును దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును. ఇది బాగుగా పనిచేయగలదు.

---

(4) దగ్గు యొక్క తెర దీర్ఘముగా నుండినయెడల

సోడియం బ్రొమైడ్	6 గ్రె.
క్లోరల్ హైడ్రస్	3 గ్రె.
సిరప్	30 మి.
జలము	6 డ్రా.

2 డ్రాముల మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

క్షయవ్యాధి (Consumption.)

(1) గ్వాయిఅల్ కార్బనస్	6 గ్రె.
తియొకాల్	6 గ్రె.
క్రియసోట్	1½ గ్రె.
క్వినీన్ మ్యూరియస్	1½ గ్రె.

మూడు మాత్రలుగా జేసి దినమునకు మూడు మాత్రలు చొ॥ సేవింపవలయును.

---

(2) క్రీం ఆఫ్ మాల్ట్ అండ్ కాడ్ లివరు ఆయిల్ విత్ క్రియసోట్ అండ్ హైపోఫాస్ఫైట్స (ఆలెన్ హాంబిూల్ అండ్ కో)

1 డ్రాము మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

న్యుమోనియా (Pneumonia.)

(ప్రథమగతి యందు)

(1) అమ్మోనియా కార్బనస్	12 గ్రె.
లైకర్ అమ్మోనియా సిట్రేటిస్	4½ డ్రా.
టింక్చర్ డిజిటాలిస్	15 మి.
ఆక్వా క్లోరొఫారం	3 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదు చొ॥ 4 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

(లేక)

(2) టింక్చర్ ఆకొనైట్	4 మి.
వైనం ఆంటిమోనియాలిస్	16 మి.
స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరొమేటిక్	1½ డ్రా.
ఇన్ఫ్యూజన్ డిజిటాలిస్	4 డ్రా.
ఆక్వా క్లోరొఫారం	4 ఔ.

ఒకఔన్సు మోతాదులో మూడుగంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

(ద్వితీయగతి యందు)

దగ్గు తగ్గి కఫము అంతరించుచున్న సమయములో:—

సోడా అయొడైడ్	6 గ్రా.
అమ్మోనియా కార్బనస్	12 గ్రా.
వైనం యిపికాక్	30 మి.
టింక్చర్ సింకోనా	30 మి.
స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	45 మి.
ఇన్‌ఫ్యూజన్ సెనిగా	3 ఔ.

ఒకఔన్సు మోతాదులో నాలుగుగంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

(న్యుమోనియాయొక్క సందిగ్ధ స్థితియందు)

(During Crisis.)

లైకర్ స్ట్రిక్నీన్ హైడ్రోక్లోర్	15 మి.
టింక్చర్ కార్డమంకో	1½ డ్రా.
స్పిరిట్స్ క్లోరోఫారం	30 మి.
ఆక్వా అనీతి	3 డ్రా.

ఒక డ్రాము మోతాదులో 4 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

కీళ్లనొప్పి (Acute Rheumatism.)

(తీవ్రస్థితియందు)

(1) అమ్మోనియా ఫాస్ఫస్ 30 గ్రా.
అమ్మోనియా సాలిసైలస్ 30 గ్రా.
ఆక్వా క్లోరోఫారం 3 ఔ.

ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

(2) సోడా సాలిసైలిస్ 30 గ్రా.
పొటాస్ బైకార్బనస్ 30 గ్రా.
స్పిరిట్సు అమ్మోనియా ఆరోమేటిక్ 45 గ్రా.
ఆక్వా క్యాంఫర్ 3 ఔ.

ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

(పైన రాయుటకు)

(1) లినిమెంట్ బెలడోనా 1½ డ్రా.
లినిమెంట్ ఓపియం 1½ డ్రా.
లినిమెంట్ మెంతాల్ 1½ డ్రా.
లినిమెంట్ క్లోరోఫారం 1½ డ్రా.
ఓలియం సినేపిస్ 1 ఔ.

వీనినన్నిటిని మిశ్రితముజేసి అస్వస్థతభాగమునకు పైన రాయవలయును.

(2) ఆసిడ్ సాలిసైలిక్ 1 ఔ.
టర్పన్ టీన్ 1 ఔ.
లానొలీన్ 3 ఔ.
పారఫిన్ ఆయింట్ మెంట్ 5 ఔ.

ఈ మందునైనను పైనరాయుట కుపయోగించ వచ్చును.

దీర్ఘవ్యాపితమగు కీళ్లనొప్పి
(Chronic Rheumatism)

పొటాసియం అయొడైడ్ 15 గ్రె.
టింక్చర్ గ్వయకై అమ్మోనియేటా 45 మి.
ఇన్ఫ్యూజన్ సార్సా 3 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

గొంతునొప్పి (Sore Throat.)

పొటాస్ క్లోరస్ 15 గ్రె.
గ్లిసరీ తైమొలైన్ 1 డ్రా.
ఆక్వా క్లోరొఫారం 3 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదు చొ॥ 3 గంటల కొక సారి యియ్యవలయును.

1 సం॥ వయసుగల బిడ్డకు పండ్లు వచ్చునపుడు గలుగు కలత

(Restlessness during Teething for 1 year old Child.)

పొటాసియం బ్రొమైడ్	6 గ్రె.
టింక్చర్ హాయొసామి	20 గ్రె.
స్పిరిట్స్ క్లోరొఫారం	4 మి.
ఆక్వా అనీతి	4 డ్రా.

ఒక డ్రాము మోతాదులో 3 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

చిడుము లేక గజ్జి (Itches.)

(1) సల్ఫర్ సబ్లిమేటం	1 డ్రా.
బాల్సం పెరూవియాని	½ డ్రా.
లానొలీన్	1 ఔ.

వీని నన్నిటిని గలిపి గజ్జిపైన రాయనగును.

(2) బీటా నాఫ్తాల్	40 గ్రె.
సల్ఫర్ ఆయింట్మెంట్	½ డ్రా.
వాసలీన్	1 ఔ.

వీనిని గలిపి కూడ గజ్జిపై రాయుట కుపయోగింపనగును.

గొంతునొప్పికి గండూషము.

(Gargle for Sorethroat.)

ఆలం (పటిక)	10 గ్రె.
బోరాక్సు (వెలిగారము)	10 గ్రె.
పొటాస్ క్లోరస్	10 గ్రె.
టింక్చర్ మిర్	15 మి.
జలము	1 ఔ.

గొంతు బొంగుపోవుట.

అతిమధురము వేళ్లయొక్క పొడి	4 డ్రా.
బాల్సం కోపేబా	3 డ్రా.
తేనె మైనము (తెల్లనిది)	2 డ్రా.

3 గ్రెయినుల మాత్రలుగా జేసి దినమునకు రెండు లేక మూడు మాత్రలుపయోగించవలయును.

మశూచి (Small Pox.)

2 డ్రాముల వినిగర్‌ను, జలములో గలిపి గాఢ కలుపకుండగగాని, ఉదయమును సాయంత్రమును పుచ్చుకొను చుండిన యెడల, మశూచి వ్యాపించిన స్థలములందు ఆ వ్యాధి కలుగ కుండ జేయవచ్చునని తెలియుచున్నది.

ఆఘ్రాణించుటకు లవణములు.

(Smelling Salts,)

అమ్మోనియా కార్బనస్	1 ఔ.
లైకర్ అమ్మోనియా ఫార్టట్	15 మి.
బెర్గమాట్ ఆయిల్	10 మి.
యుడీకొలోన్	30 మి.

వీని నన్నిటిని గలిపి గాజుమూతగల బుడ్డిలో వేసి నిలవయుంచవలెను.

కొఱుకు వ్యాధి (Syphilis.)

(ప్రథమగతి యందు)

హైడ్రార్జరై కం క్రేటా (గ్రే పవుడరు)	1 గ్రే.

1 గ్రెయిను మోతాదులో దినమునకు రెండు సారు లియ్యవలయును.

(లేక)

లైకర్ హైడ్రార్జరై పెర్క్లోర్	1½ డ్రా.
ఆక్వా క్లోరోఫారం	1½ ఔ.

అరఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడు సారు లియ్యవలయును.

(ద్వితీయగతి యందు)

గ్రే పవుడరు	4 గ్రే.
పల్వీస్ ఇపికాక్ కో	4 గ్రే.
యక్స్ట్రాక్టు జన్షన్ (వలసినంత)	

4 మాత్రలుగా జేసి దినమునకు 4 మాత్రల చొ॥ సేవించవలయును.

(తృతీయగతి యందు)

పొటాస్ అయొడైడ్	10 గ్రే.
డనవన్స్ సొల్యూషన్	20 మి.
సిరప్ ట్రిఫోలియె కో (పెర్రీ డేవిస్ కంపెనీది)	1 డ్రా.
జలము	2 ఔ.

ఒక ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు రెండు సారులు భోజనానంతర మియ్యవలయును.

ఎలుకలు (Rats.)

ఎలుకలబాధ విశేషముగా నున్నచోట పిప్పర్మెంట్ పువ్వు యొక్క పలుకులను ఎలుకలు సంచరించు స్థానములయందు చల్లినయెడల నవి పారిపోవును.

తలవెంట్రుకల వృద్ధికి (Hair Restorer.)

టింక్చర్ కెంతారిడిస్	4 డ్రా.
లైకర్ అమ్మోనియా ఫాక్టట్	2 డ్రా.
గ్లిసరిన్	4 డ్రా.
జలము	6 ఔ.

తలవెంట్రుకల కుదుళ్ళలో రుద్దుట కుపయోగింపవలయును.

గర్భిణియందు వాంతులు
(Vomitting of Pregnancy.)

(1) ఇన్గ్లూవిన్ 5 గ్రెయినుల మోతాదులో దిన మునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

(2) వైనం ఇపికాక్	5 మి.
జలము	10 డ్రా.

2 డ్రాముల మోతాదులో రెండు గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

(3) టింక్చర్ అయొడిన్	4 మి.
జలము	1 ఔ.

2 డ్రాముల మోతాదులో 3 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

ఒడలు దురదలు (Itching.)

(1) సోడియం హైపోసల్ఫయిట్	4 డ్రా.
గ్లిసరీన్	2 డ్రా.
జలము	4 ఔ.

ఒడలున కంతకును రాసి ఒక అరగంట తరువాత శుభ్రముగా స్నానము చేయవలయును.

(2) సుమారు 30 గాలనుల వేడినీళ్లలో 1 ఔన్సు వెలిగారపు పొడియును ఒక ఔన్సు సోడా బైకార్బనేటును గలిపి స్నానము చేయవలయును.

(3) కార్బాలిక్ ఆసిడ్	2 డ్రా.
గ్లిసరీన్	1 డ్రా.
పన్నీరు	8 ఔ.

స్పంజిని యిందులో ముంచి ఒడలున కద్దవలయును.

పంటినొప్పి (Toothache.)

యాలకు అరఖును లింటులోముంచి పంటిరంధ్రములో నుంచవలయును.

గొంతుయొక్క రేగుదలయందు గొంతులో రాయుటకు (Throat Paint.)

ట్యానిక్ ఆసిడ్	30 గ్రే.
పొటాస్ క్లోరస్	10 గ్రే.
గ్లిసరీన్	1 ఔ.

శరీరమునం దచ్చటచ్చటగాని లేక గొంతుభాగము నందుగాని కంతు లేర్పడుట (Scrofula.)

(1) సిరప్ ఫెర్రయి అయొడైడ్ ఒక డ్రాము మోతాదును ఒక ఔన్సు జలములో గలిపి భోజనానంతరము దినమునకు రెండుసారు లియ్యవలయును.

(2) పైమందుతో పాటు మాల్ట్ చేరిన కాడ్ లివరు ఆయిల్ను గూడ పైప్రకారమే యియ్యవలెను.

పండ్లపొడి (Tooth Powder.)

ిరిక్ ఆసిడ్	40 గ్రే.
ొటాస్ క్లోరస్	30 గ్రే.
రెజిన్ గ్వయాక్	20 గ్రే.
సీమసున్నపు పొడి	1 డ్రా.
మెగ్నీసియం కార్బనస్	5½ డ్రా.

వీని నన్నిటిని గలిపి బాగుగా నూరవలయును.

జ్వరమునకు మందు (Fever Mixture.)

పొటాస్ సిట్రస్	1 డ్రా.
స్పిరిట్ యీతర్ నైట్రస్	5 డ్రా.
నిమ్మ షరబతు	5 డ్రా.
లైకర్ అమ్మోనియా ఆసిటేటిస్	2 ఔ.

ఒక డ్రాము మోతాదులో మూడుసంవత్సరములు వయసుగల బిడ్డకు రెండుగంటల కొకసారి యియ్యవలయును. పెద్దవారలకు సంవత్సరమునకు 10 చుక్కలు చొ॥ మోతాదు హెచ్చించవలయును. వయస్కులకు 5 డ్రాముల మోతాదులో నియ్యనగును.

గుండె వ్యాధి (Heart Disease.)

మూడే ముఖ్య సూత్రములు.

(1) అలసట కలుగకుండ శరీర పరిశ్రమ చేయవలయును.

(2) ఉద్రేకమును బుట్టించకుండ బలమును గలుగజేయు పదార్థముల భుజింపవలయును.

(3) శాంతతతో గూడిన ఉల్లాసమును వహింపవలయును.

మూలశంక (Piles.)

(1) యక్స్ట్రాక్టు హామామలిస్	2 ఔ.
యక్స్ట్రాక్టు హైడ్రాస్టిస్	
కెనాడెన్సిస్	2 ఔ.
టింక్చర్ బెంజాయిన్ కో	2 ఔ.
టింక్చర్ బెలడోనా	4 డ్రా.
ఆలివ్ ఆయిల్	4 ఔ.
కార్బాలిక్ ఆసిడ్	1 డ్రా.

ఆసనస్థానమున రాయవలయును.

(2) బెలడోనా ఆయింట్ మెంట్	2 ఔ.
హారతి కర్పూరము	1 డ్రా.
టింక్చర్ క్యాంఫర్ కో	1 డ్రా.

విశేష బాధతోఁగూడిన మూలశంక వ్యాధియం దిది ఉపయోగముగ నుండగలదు. (పైనరాయుటకు మాత్రమే)

(3) ఈవ్యాధిచే బాధనొందువారు సాధు విరేచన కారుల నుపయోగించుచు మలబద్ధము లేకుండ జేసికొనవలయును.

నులిపురుగులు (Thread Worms.)

బిడ్డలకు 1 మొదలు 3 గ్రెయినులవరకు శాంటొనీనును కొంచెము చక్కెరతో గలిపి రాత్రి పరుండబోవువేళ యిచ్చి ఉదయమున ఒక మోతాదు చిట్లాముదము నియ్యవలయును.

పెద్దవారలకు యిదేరీతిగ రెట్టింపు మోతాదులో నియ్యవలయును.

ఏటికపాములు (Round Worms.)

(బిడ్డలకు)

సాంటొనీన్	1 గ్రె. మొదలు 3 గ్రె. వరకు
రసభస్మము	½ గ్రె. మొదలు 1½ గ్రె. వరకు

వలసినంత చక్కెర.

వీనినన్నిటిని గలిపి రాత్రి పరుండబోవు ముందర సేవించి ఉదయమున నే ఒకమోతాదు చిట్లాముదము నియ్యవలయును.

పెద్దవారలకు దీనికి రెట్టింపు మోతాదును యిదే ప్రకారము యియ్యవలయును.

తామర (Ringworm.)

(1) తామర భాగమును సబ్బుతో గడిగి యీక్రింది మిశ్రితౌషధమును పైన రాయవలయును.

అయొడిన్	10 గ్రె.
కర్పూర తైలము	1 ఔ.

(2) సోడియం హైపోసల్ఫైట్ 1 డ్రామును 1 ఔన్సు జలములో గలిపి లేపనము చేయవలయును.

(3) క్రిసోఫానిక్ ఆసిడ్	1 డ్రా.
వాసలీన్	10 డ్రా.

దీనిని పైన రాసిన నుపయోగించ గలదు.

(4) రసభస్మము	1 డ్రా.
టింక్చర్ అయొడిన్	1 ఔ.

దీనిని అస్వస్థత భాగమున బ్రష్‌తో రాయవలయును.

(5) బోరిక్ ఆసిడ్	1 డ్రాం
జలము	8 ఔ.

దీనిని విరివిగా రాయవచ్చును.

పొంగువచ్చు ద్రవపదార్థములు

(Effervescent Mixtures.)

(1) 20 గ్రెయినుల పొటాస్ బైకార్బనేటును రెండు ఔన్సుల జలమునందుగలిపి, లోనకు పుచ్చుకొను ముందు 14 గ్రెయినుల సిట్రిక్ ఆసిడ్ ను కలుపవలయును (కడుపు ఉబ్బరమునకు).

(2) 17 గ్రెయినుల సోడా బైకార్బనేటును రెండు ఔన్సుల జలమునందు గలిపి పిమ్మట 10 గ్రెయినుల సిట్రిక్ ఆసిడ్‌ను గలిపి పుచ్చుకొనవలయును. (కడుపు ఉబ్బరమునకు).

(3) 2 డ్రాముల సోడా బైకార్బనేట్ ను 8 ఔన్సుల జలములో గలిపి ఒకబుడ్డిలో నుంచవలయును. 1 డ్రాము టార్టారిక్ ఆసిడ్ ను 4 ఔన్సుల జలములో గలిపి వేరుబుడ్డిలో నుంచవలయును. 4 డ్రాముల సోడా మిక్శ్చరును 2 డ్రాముల ఆసిడ్ మిక్శ్చరుతో గలిపి పుచ్చుకొనవలయును. జ్వరమునకును, గర్భవతులకు వాంతులగునపుడును, యియ్యనగును.

లైం వాటరు (Lime Water.)

శుభ్రమైన రెండు పైంట్లు చల్లనినీళ్లలో ఒక అర ఔన్సు కాల్షియమార్బినసున్నము నుగలిపి మూడు గంటల కాలము దానిని నిలువ చేయవలయును. లోనకు గాలి చొరకుండు నట్లు మూతను జాగ్రతగా నుంచవలయును. దీనిని ప్రతి రెండు దినముల కును క్రొత్తగా జేసికొనుట మంచిది. మోతాదు ఒక ఔన్సు మొదలుకొని మూడు ఔన్సుల వరకును యీయనగును. పిల్లలకు పండ్లు వచ్చు నపుడును, విరేచనము లగు నపుడును, అజీర్తికిని, కలరాకును ఉపయోగింప నగును.

ఆల్టరెటివులు (Alteratives.)

రక్తము యొక్క స్థితిని మార్చునట్టి గాని, శరీరమునందు కొన్ని ద్రవముల స్రవింపజేయు, మూత్రగ్రంధుల యొక్క, కారిజము యొక్క, ప్రేగుల యొక్క, గతులను మార్చునట్టి గాని, మందులకు ఆల్టరెటివులని పేరు.

పొటాసియం బ్రొమైడ్	1 డ్రా.
జలము	6 ఔ.

బాగుగా కలిపిన పిమ్మట దినమునకు 3 పర్యాయములు ఒక్కొక ఔన్సు చొప్పున నీయవలయును. నరములు, మెదడుతో, సంబంధించిన వ్యాధుల కీయనగును.

(2) పొటాసియం బ్రొమైడ్	30 గ్రె.
స్పిరిట్ ఈతర్ నైట్రస్	30 మి.
తెల్లని చక్కెర	1 డ్రా.
జలము	$1\frac{1}{2}$ ఔ.

బాగుగా కలిపి, ఒకటి రెండు సంవత్సరముల వయసు గల బిడ్డకు రెండు గంటల కొకసారి ఒక డ్రాము చొప్పున నీయవలయును. రెండు సంవత్సరముల పిమ్మట రెండు డ్రాములు యీయవచ్చును. పసిపిల్లలకు జ్వరము పైన మగతగలిగి నప్పుడీయవలయును. దీనికే చంటిబిడ్డగుణ మని వాడుక గలదు.

(3) పొటాసియం అయొడైడ్	1 డ్రా.
జలము	8 ఔ.

బాగుగా కలిపిన పిమ్మట, దినమునకు మూడు సార్లు ఒక్కొక ఔన్సు చొప్పున నీయవలయును. కొరుకు వ్యాధి కుపయోగింపనగును.

(4) మెగ్నీసియా బైకార్బొనస్ 15 గ్రె.
ఆయిల్ ఆఫ్ అనిసీడ్ 2 మి.
జలము $1\frac{1}{2}$ ఔ.

ఆరుమాసములు మొదలు ఒక సంవత్సరము వరకు వయసుగల బిడ్డకు, కడుపు ఉబ్బరముగా నుండినపుడు ఒక డ్రాము యియ్యవలయును. ఆరుమాసముల లోపు వయసుగల బిడ్డకు అర డ్రాము యియ్యవలయును.

అస్ట్రింజెంట్లు (Astringents.)

దేహమునందలి నానాభాగములయందు పని చేయుటవలన వివిధ అవయవములనుండి వెలువడు ద్రవపదార్థ పరిమాణములను తగ్గించు ఔషధములు అస్ట్రింజెంట్లు అనబడును. రక్తము స్రవించునపుడు ఆయాస్థానములయందివి ప్రయోగింపబడిన యెడల చిన్న రక్తనాళములయొక్క మూతులు ముడుచుకొని జేయబడి రక్తస్రావము నిలుపు చేయబడును.

(1) ఆలం (పటిక) పొడి 1 డ్రా.
జలము 8 ఔ.

నాలుగుగంటలకొక ఔన్సు చొప్పున నీయవలయును. గర్భస్రావమునకు, అతి స్రావమునకు, దీర్ఘ విరేచనవ్యాధికి, ఉపయోగింపనగును. కురుపులు కలిగినపుడును ఉపయోగింపనగును.

(2) నీటితో గలిసిన సల్ఫ్యూరిక్ ఆసిడ్ (డైల్యూట్)	2 డ్రా.
టింక్చర్ ఆఫ్ జింజర్	1 డ్రా.
జలము	8 ఔ.

నాలుగుగంటలకొక ఔన్సు చొప్పున నీయవలయును. గర్భస్రావమునకును శ్వాసకోశములనుండి రక్తమువచ్చుటకును, అజీర్తికిని, యియ్యనగును. ఈమందు పుచ్చుకొనినపిమ్మట నీటితో పుక్కిలించి ఉమ్మివెయ్యవలయును.

(3) ఆసిటేట్ ఆఫ్ లెడ్	3 గ్రె.
టింక్చర్ ఆఫ్ ఓపియం	5 మి.
జలము	1½ ఔ

ప్రతి మూడుగంటలకుగాని నాలుగు గంటలకు గాని పుచ్చుకొనవలయును. శ్వాసకోశములనుండి గాని, ప్రేగులనుండిగాని, రక్తము స్రవించుట కీయ

(4) నీటితోకలిసిన సల్ఫ్యూరిక్ ఆసిడ్ (డైల్యూట్)	25 మి.
టింక్చర్ ఆఫ్ ఓపియం	8 మి.
జలము	1½ ఔ.

దినమునకు మూడు పర్యాయము లీయవల యును. శ్వాసకోశములనుండియు, అన్నకోశము నుండియు, రక్తము వచ్చినప్పు డీయనగును. అజీర్తి విరేచనములకును కలరాయందును పనికివచ్చును. ఆరుమాసముల బిడ్డకు అరడ్రాము యీయనగును. ఒక్కొక్కడ్రాము మందునందు సుమారు ఒక చుక్క టింక్చర్ ఓపియం ఉండును. బిడ్డయొక్క వయస్సునుబట్టి సంవత్సరమున కొకడ్రాము చొ॥ యీమందును యియ్యవచ్చును. ఓపియం కలిసి యున్న ప్రతిమందును బిడ్డలకు బహుజాగ్రత్తతో నీయవలసి యుండును. నాలుగు గంటలకంటె నెక్కువ తరుచుగ నీ మందును యియ్యగూడదు.

(5) గాలిక్ ఆసిడ్	5 గ్రే.
జలము	2 ఔ.

దినమునకు మూడుసారు లీయవలయును. శ్వాస కోశములనుండిగాని అన్నకోశమునుండిగాని రక్తము

వచ్చుటయందును, స్కర్వీయందును, అజీర్తియందును, అజీర్తి విరేచనములయందును, అతివిరేచనములయందును యీమందు నీయనగును.

(6) ఆసిటేట్ ఆఫ్ లెడ్ 3 గ్రె.
యక్స్ట్రాక్టు ఆఫ్ ఓపియం $\frac{1}{4}$ గ్రె.

బాగుగా కలిపి మాత్రగా జేయవలయును. ఒక్కొక్క మాత్ర చొప్పున దినమునకు మూడు సార్లు పుచ్చుకొనవలయును. రక్తస్రావమున కుపయోగించును. అజీర్తి విరేచనములయందును, అతివిరేచనములయందును, ఉపయోగించును.

(7) పల్వీస్ క్రేటా ఆరొమేటిక్ కం ఓపియం 5 గ్రె.
సోడా బైకార్బనస్ 1 గ్రె.
ఆలం (పటిక) పొడి 1 గ్రె.

పవుడరుగా చేయ వలయును. విరేచనములయందు ప్రతిరాత్రియును, అవసరమయితే ఉదయమునను రాత్రియుగూడ, ఒకపవుడరు పుచ్చుకొనవలయును. అతివిరేచనముల యందును, బిడ్డలకు అజీర్తి విరేచనముల యందును, ఉపయోగింపనగును.

1½ సం॥ మొదలు 2 సం॥ వరకును వయసు గలిగిన బిడ్డకు 5 గ్రెయినులు పల్వీస్ క్రేటా ఆరొమేటిక్ కం ఓపియం యియ్యవచ్చును. ఇందులో ఓపియం ⅛ గ్రెయిను ఉండును. ఒకసంవత్సరము వయసునం దిందులో సగము యియ్యవలయును. ఆరుమాసముల వయసునం దిందులో నాలవవంతు యియ్యనగును.

డయూరిటిక్సు; డయఫారిటిక్సు.

(Diuretics ; Diaphoretics.)

మూత్రగ్రంధులపైనయును, మూత్రకోశముల పైనయును పనిచేయుటవలన మూత్రమును వృద్ధి పరచునట్టి మందులకు డయూరిటిక్సు అని పేరు. ఈమందులలోనే విశేషము, చర్మభాగములయందు పనిచేసి చెమటను అధికపరచు గుణమును గలిగి యుండుటచే, డయఫారిటిక్సు అనియు పిలువ బడును.

1) పొటాస్ నైట్రస్	1 డ్రా.
స్పిరిట్ ఈతర్ నైట్రస్	3 డ్రా.
జలము	8 ఔ.

నాలుగుగంటల కొకసారి ఒక్కొక ఔన్సు చొప్పున నీయవలయును. జ్వరమునందును, మూత్రమును వృద్ధిపరచుటకును, యియ్యనగును.

(2) పొటాస్ నైట్రస్	40 గ్రె.
స్పిరిట్ ఈతర్ నైట్రస్	2 డ్రా.
వైన్ ఆఫ్ కాల్చికం	3 డ్రా.
జలము	8 ఔ.

దినమునకు మూడుపర్యాయములు ఒక్కొక ఔన్సు చొప్పున నీయవలయును. కీళ్ళనొప్పులయం దీయనగును.

(3) పొటాస్ నైట్రస్	40 గ్రె.
స్పిరిట్ ఈతర్ నైట్రస్	2 డ్రా.
టింక్చర్ ఆఫ్ కెంతారిడీస్	2 డ్రా.
జలము	8 ఔ.

కలరాయందు మూత్రము బంధించి నప్పుడు మూడుగంటల కొకఔన్సు చొప్పున నీయనగును.

కఫహారులు (Expectorants.)

శ్వాసకోశములకు బోవు వాయుమార్గముల యందును, కొంతవరకు దేహమంతటను, బనిచేయు

టవలన, దగ్గు ఉబ్బసము మొదలగు శ్వాసవ్యాధు లలో శ్వాసకోశములయందును శ్వాసకోశములకు సంబంధించిన తిత్తులయందును స్రవించు ద్రవపదార్థములను వెలిబుచ్చుటకు ఉపయోగించు మందులు యెక్స్పెక్టోరెంట్లు (కఫహారులు) అనబడును.

(1) స్పిరిట్సు ఆమ్మోనియా ఆరోమేటిక్ 2 ద్రా.
స్పిరిట్ ఈతర్ నైట్రస్ 4 ద్రా.
టింక్చర్ జింజిబ్రస్ 1 ద్రా.
జలము 6 ఔ.

రెండు గంటలు లేక మూడుగంటల కొకపర్యాయము ఒక్కొక ఔన్సు చొప్పున నీయవలయును. ఉబ్బసపుదగ్గు యొక్క ఉద్రుతస్థితియందీయనగును.

(2) క్యాంఫర్ 1 గ్రె.
ఇపికాక్ పవుడరు 3 గ్రె.

కొంచెము జిగురుతో కలిపి మాత్రగా జేయవలయును. ఉబ్బసమునందు రెండు గంటల కొక మాత్ర పుచ్చుకొనవచ్చును.

(3) మెగ్నీసియా కార్బనస్ 25 గ్రె.
పెప్పర్ మెంటు ఆయిల్ 2 మి.
జలము 1 ఔ.

ఒకటి రెండు సంవత్సరముల వయసుగల బిడ్డకు కొంచెంత దగ్గునందు దినమునకు మూడులేక నాలుగు పర్యాయములు ఒకడ్రాముచొప్పున నీయవచ్చును. మందు వాడుటకు ముందుగా బుడ్డిని కదలించవలయును.

బలవర్ధకౌషధములు (Tonics.)

శరీరము, శోషింపజేయు వ్యాధులచే బీడింపబడిన పిమ్మట, స్వస్థావస్థయందు బలమునందుటకీయదగిన ఔషధములకు బలవర్ధకౌషధములు (Tonics) అనిపేరు. ఇవి శరీరమునందు ఉద్రేకమును బుట్టించక నెమ్మదిగా బనిచేయును. లోహసంబంధమగు బలవర్ధకౌషధములు రక్తమునందలి అందు సంబంధమగు లోపమును బూర్తిజేయును.

(1) క్వినీన్ సల్ఫేట్	20 గ్రె.
షెర్రీ వైన్	2 ఔ.
జలము	8 ఔ.

బాగుగాగలిపి, ఒక ఔన్సుచొప్పున దినమునకు మూడుసారు లీయవలయును.

(2 క్వినీన్ సల్ఫేట్ 24 గ్రే.
నిమ్మరసము (నిమ్మకాయల నుండి అప్పుడు తీసినది. } 2 డ్రా.
జలము 8 ఔ.

బాగుగాకలిపి, ఒక ఔన్సుచొప్పున దినమునకు మూడుసారు లీయవలయును.

(3 ఫెర్రయి యెట్ క్వినీన్ సిట్రస్ 40 గ్రే.
జలము 8 ఔ.

బాగుగాకలిపి, మూడు లేక నాలుగు గంటలకు ఒక ఔన్సు చొప్పున పుచ్చుకొనవలయును. ఈ మందు పుచ్చుకొనిన పిమ్మట నోరు కడుగుకొనవలయును. లోహ సంబంధ మగు ఔషధములన్నియు విరేచనమునకు నలుపురంగును పుట్టించును.

(4 టింక్చర్ ఫెర్రయి పెర్క్లోర్ 2 డ్రా.
జలము 8 ఔ.

ఒకొక ఔన్సు చొప్పున దినమునకు మూడు సార్లు పుచ్చుకొనవలయును. పాండురోగమునందును నీరసవ్యాధి యందును యీయనగును. మందు పుచ్చుకొనిన పిమ్మట నోరు కడుగుగొనవలయును.

(5) క్వినీన్ సల్ఫేట్	24 గ్రే.
ఫెర్రయి సల్ఫేట్	24 గ్రే.
మెగ్నీసియా సల్ఫేట్	1 ఔ.
డైల్యూట్ సల్ఫ్యూరిక్ ఆసిడ్ (నీటితో గలిసిన)	2 డ్రా.
జలము	12 ఔ.

మోతాదుకు ఒక ఔన్సు చొప్పున దినమునకు మూడు సార్లు యీయవలయును.

(6) సల్ఫేట్ ఆఫ్ ఐరన్	9 గ్రే.
క్వినీన్ సల్ఫేట్	12 గ్రే.
డైల్యూట్ సల్ఫ్యూరిక్ ఆసిడ్	1 డ్రా.
సల్ఫేట్ ఆఫ్ సోడా	1 ఔ.
తెల్లని చక్కెర	2 డ్రా.
జలము	12 ఔ.

ఒక ఔన్సు చొప్పున దినమునకు రెండు లేక మూడు సార్లు పుచ్చుకొన వలయును. విరేచన బద్ధముతో గూడి నట్టియు నొప్పితో గూడినట్టియు ఋతు స్రావమునకు యీయనగును. కారిజ ప్లీహావ్యాధులయందు బలవర్థ కౌషధముగ నీయ వచ్చును.

కుష్ఠవ్యాధి (Leprosy.)

షాల్ మొగ్రా ఆయిల్ ను వ్యాధి ఆవరించిన స్థలమునందు దినమునకు 20 నిమిషములకాలము రుద్దవలయును. ఈమందునకే ఓలియం గైనోకార్డి అను పేరుకూడ కలదు. దీనినే 10 మినిములమోతాదులో పాలలోకలిపి, దినమునకు మూడుసారులు లోనకియ్యవలయును. మోతాదును రెండుడ్రాములవరకు క్రమముగా హెచ్చింపనగును. ఈ చికిత్స 6 లేక 7 సంవత్సరములవరకు చేయవలసియుండును.

గవదలు (Mumps.)

సాధువిరేచనకారిగ పనిచేయుటకు మొదటగా చిట్లాముదము నియ్యవలయును. పిమ్మట యీక్రింది మందు నియ్యవలయును.

పొటాసియం బ్రోమైడ్	20 గ్రె.
ఫెనాసిటిన్	8 గ్రె.
కెఫీన్ సిట్రస్	2 గ్రె.

వీని నన్నిటినికలిపి 4 మోతాదులుగ జేయవలయును. 8 లేక 10 సంవత్సరములు వయస్సుగల బిడ్డకు, మొదటిమోతాదును యిచ్చినపిమ్మట, రెండవమోతాదును 4 గంటలతరువాతయును, మూడవ

మోతాదును 6 గంటల అనంతరమును, యియ్య వలయును. పెద్దవారల కైనయెడల అరగంట కొక మోతాదు చొ॥ 4 మోతాదుల నియ్యవలయును. పిమ్మట నొప్పి పోవువరకును రెండుగంటల కొక మోతాదు నియ్యవలయును.

వాపుదలభాగముల వేడి కాపడములను గాచ వలయును. వ్యాధికాలమందు తేలికగ జీర్ణమగు పదార్థములనుమాత్రమే పుచ్చుకొనవలయును. పాలను, రొట్టెను పుచ్చుకొనవచ్చును. వాపుదలపోవు వరకును నములుటను మానివేయవలయును.

గోరుచుట్టు (Whitlow.)

ప్రారంభమునందు బలమగు విరేచనకారి నియ్య వలయును. అస్వస్థతభాగమునకు రెండుగంటల కొక సారి వేడి కాపడముల నిచ్చి, చేతిని యెత్తిపెట్టు స్థితిలో నుంచవలయును. చీము మొదలగు చెడు పదార్థములను వెలిబుచ్చుటకుగాను సామాన్యముగ శస్త్రము అవసరమగును. ఇందునుగురించి అశ్ర [illegible] జేసినయెడల, ఒకప్పుడు వ్రేలునకును, మరియొక ప్పుడు ప్రాణమునకుగూడ, అపాయము కలుగ వచ్చును. రోగికి క్రమమైన ఆహారమునిచ్చుచు, అవ

సరమైన యెడల బలవర్ధకౌషధములగూడ నియ్య
నగును.

మూత్రకృచ్ఛ్రము (Stone in the Bladder.)

మూత్రకృచ్ఛ్రి సంబంధమగు తెర కలిగినపుడు బాధ కుపశాంతిని గలుగ జేయవలయును. రోగిని వేడినీళ్లతొట్టిలో కూర్చుండబెట్టి, 25 గ్రెయినుల క్లోరల్ హైడ్రేట్‌ను యియ్యవలయును. బాధ తగ్గని యెడల, 8 గంటలకు మరల నియ్యవలయును. నడుముపైన వేడికాపడములను గాచవలయును. మలబంధ ముండిన యెడల, విరేచనకారి నియ్యవలయును. బార్లే నీళ్ళను విశేషముగ ద్రాగవలయును.

ఎరుపుమూత్రకృచ్ఛ్రి ముండినయెడల, శాక సంబంధమగు ఆహారములను మాత్రమే భుజింప లయును. 10 గ్రెయినుల పొటాస్ బైకార్బనస్ ఒక ఔన్సు జలములో గలుపుచు, దినమునకు మూడుపర్యాయములు పుచ్చుకొనవలయును. విరే వనకారి నప్పుడప్పుడు ఉపయోగించుచుండ వల యును. పైపరజీన్ (Piperazine) అను ఔషధము మిగుల ఉపయోగము. దీనియొక్క మోతాదు 4

గ్రెయినులు మొదలు 10 గ్రెయినులవరకు అయి యున్నది.

తెలుపుమూత్రకృచ్ఛ్రము నందు, డైల్యూట్ (నీటితో కలిసిన నైట్రిక్ ఆసిడ్ 20 మినిములను నాలుగు ఔన్సుల జలములో కలిపి యియ్యవల యును. క్వినీన్‌ను బలవర్ధ కౌషధముగ నియ్యవగును.

మూత్రకృచ్ఛ్రము యొక్క అన్ని తరగతుల యందును మంచినీళ్ళ నెక్కువగ ద్రాగవలయును. ఒకటంబ్లరు ఉడుకునీళ్ళను, ఉదయమునను, మధ్యాహ్నమునను, సాయంకాలమునను, ద్రాగుచుండ వలయును. భోజనమును త్వరితముగ జేయవలసి యుండును. విస్తారము సేపు పరుండియుండ కూడదు. అట్లు చేసినయెడల, మూత్రకృచ్ఛ్ర మేర్పడుట కనువు యెక్కువగును. వేడిస్నానములు, మొరటు తువ్వాళ్ళతో నెక్కువగ దుడుచుకొనుట, ఫ్లానల్ దుస్తులు, నిస్త్రాణను గలుగజేయని శరీరసాధకము, అవసరములయి యున్నవి.

వాంతులు (జీర్ణకోశ సంబంధమగు)

(Vomitting-Gastric.)

బిస్మత్ సబ్‌నైట్రట్‌నుగాని, బిస్మత్ కార్బనస్‌నుగాని, 10 గ్రెయినుల మోతాదులో 4 గంటల కొకసారి యియ్యవలయును.

వాంతులతోగూడ, తలనొప్పి, జ్వరత, ఒడలంతయు నొప్పి, యుండి యుండినయెడల ఒక్కొక్క మోతాదునందు 5 గ్రెయినుల డోవర్సుపౌడరును గూడ గలిపినయెడల మంత్రమువలె పనిచేయును.

డోవర్సు పౌడరులో నల్లమందు ఉండునుగనుక, బిడ్డలకును, కొందరి వయస్కులకునుగూడ, యీ పౌడరు శరీరతత్వమునకు సరిపడక పోవచ్చునుగాన, దీనినిమాని వేసి ఒక్కొక్క మోతాదునందు మెగ్నీసియం కార్బనస్ 10 గ్రెయినులను గలుప నగును.

అతిసారవిరేచనములు (దీర్ఘవ్యాపితమగు)

(Diarrhoea-Chronic.)

ఎక్ట్రాక్టు బేలి లిక్విడ్	4 డ్రా.
స్పిరిట్స్ క్లోరొఫారం	20 మి.
జలము	4 ఔ.

6 గంటల కొక ఔన్సు చొ॥ యియ్యవలెను.

వీర్యనష్టము (Spermatorrhea.)

(1) యక్ట్స్రాక్టు డామియానా లిక్విడ్ 1½ డ్రా॥
టింక్చర్ జింజిబరస్ 20 మి॥
కొంచెము చక్కెర
జలము 3 ఔ॥

ఒక్కొక ఔన్సు మోతాదులో దినమునకు మూడుసారు లియ్యవలయును.

(2) యక్ట్స్రాక్టు డామియానా సాలిడ్‌ను 2 గ్రెయి నుల మాత్రలను జేసి దినమునకు రెండు మాత్ర ల చొ॥ సేవింపవలయును.

(3) రోగి సంతోషముగ నుండ వలయును. గట్టి పాన్పులపై బరుండవలయును. వెల్లకిలి పరుండ రాదు. చల్లని నీటితో శిరస్స్నానము చేయ నగును.

పాముకాటు (Snake Bite.)

పాముకాటునకు వెంటనే చికిత్స చేయవలయును లేనిచో లాభముండదు. కాటునకు సమీపమున అనగా కాటునకు కొంచెముగా పై యెత్తున, గట్టిగ కట్టునుగట్టి, పదునైన చిన్నకత్తిని దీపముపైనగాచి, యాకత్తితో కాటుస్థానమున + గుర్తు రూపముగ

గీరవలయును. ఇట్లు గీరుట మూలమున వచ్చిన రక్త
మును పీల్తైనంతవరకు పిండివేసి, ఆగాయమునందు
కొంచెము పొటాస్ పర్మాంగనేట్ పొడిని చొప్పిం
చి, దానిని బాగుగా గాయములోనికి రుద్దవలయును.

రోగికి మగత కలుగుచుండినయెడల 10 చుక్కల
లిక్కర్ అమ్మోనియాను ఒక ఔన్సు జలములో
వేసి యియ్యవలయును. అవసరమని తోచినయెడల
యీమందును మరల యిచ్చుచుండవలయును.

తేలుకాటు (Scorpion Sting.)

వినిగర్ను కాటుపైన గట్టిగా రుద్దవలయును.

నొప్పి నయము కానియెడల, పటికను కొవ్వు
వత్తి దీపముపైన కరగించి, దానిని వెంటనే కుట్టిన
స్థానమున అద్దవలయును.

కుట్టిన వెంటనే చల్లనిజలమును త్రాగినయెడల
బాధ వ్యాపింపకుండ నుండునని చెప్పుదురు.

పులిపిరి కాయలు (Warts.)

స్వచ్ఛమైన నైట్రిక్ ఆసిడ్ను సూక్ష్మముగా
పులిపిరికాయలపై నద్దవలయును.

అనుక్రమణిక I.

ఏ ఔషధయోగమునందైనను జలము 4 ఔన్సులు అని వ్రాసియుండినయెడల మిశ్రితౌషధమంతయు 4 ఔన్సులు అగువరకును జలమును గలుపవలయునని తెలిసికొనవలయును. ఇటులనే యిట్టి ప్రతి విషయమునందును గ్రహింపనగును.

ఇన్‌ఫ్యూజన్ సార్సా అనగా సుగంధిపాల కషాయము.

ఇన్‌ఫ్యూజన్ డిజిటాలిస్ అనగా డిజిటాలిస్ ఆకులతో జేసినకషాయము. దీనికిబదులుగా టింక్చరు డిజిటాలిస్‌ను మోతాదు ఒకటికి 5 మినిముల చొ॥ గలిపి తక్కినభాగమును జలమును గలుపుకొనవచ్చును.

ఇన్‌ఫ్యూజన్ బక్కు, ఇన్‌ఫ్యూజన్ సెనిగా, ఇన్‌ఫ్యూజన్ సెన్నా, ఇన్‌ఫ్యూజన్ జన్షన్ - వీటి యన్నిటి విషయములలోను ఆయా కషాయములు సందర్భపడనపుడు ఆయా టింక్చర్లను మోతాదు

ననుసరించి సూక్ష్మముగా గలిపి, తక్కిన భాగము నకు జలమును గలుపవలయును. మోతాదు యొక టికి టింక్చర్లు కొన్ని మినిములలో మాత్రమే ఉండు నని గ్రహింపవలయును.

ఆక్వాక్లోరోఫారమునకు బదులుగా ప్రతిఔన్సు మిశ్రితౌషధమునకు 10 మి. స్పిరిట్స్ క్లోరోఫార మును గలుపుకొని తక్కినది జలమును గలుపుకొన నగును.

స్పిరిట్స్ క్యాంఫర్. తూనిక ప్రకారము 1 డ్రా. ఆల్కహాలును 1 డ్రాము హారతికర్పూరమును గలి పినయెడల స్పిరిట్స్ క్యాంఫర్ అగును.

ఆక్వాక్యాంఫర్ కావలసి వచ్చినపుడు ప్రతిఔ న్సు మిశ్రితౌషధమునకును 2 లేక 3 మినిముల స్పిరిట్స్ క్యాంఫరును గలుపుకొని తక్కినది జలమును గలుపుకొన నగును.

ఆక్వా అనిసి కావలసివచ్చినపుడు యిందు సం బంధమగు చమురును, అనగా ఓలియం అనీసిని, మిశ్రితౌషధమునకంతకును 1 లేక 2 చుక్కలను గలిపిన చాలును.

మిస్టూరా సెన్నాకో సందర్భపడనపుడు రెండవ పక్షముగా టింక్చర్ సెన్నాకోను ఉపయోగింపవచ్చును గాని టింక్చరుయొక్క మోతాదు ½ డ్రాము మొదలు 1 డ్రాము వరకు మాత్రమే అయియున్న సంగతిని గమనింపవలయును.

ఆక్వామెంతా పిప్‌ను ఉపయోగింపవలసి వచ్చినపుడు మిశ్రితౌషధమునందంతను 3 లేక 4 చుక్కలు పెపర్మెంట్ ఆయిల్‌ను ఉపయోగింపవచ్చును.

సిరప్ ఆరంటీ సందర్భపడనపుడు మోతాదు ఒకటికి 5 మి. చొప్పున టింక్చర్ ఆరంటీని గలిపి, కొంచెము చక్కెరనుగూడ మిశ్రితముచేసి, తక్కినది జలభాగమును గలుపనగును.

ఆసిడ్ సల్ఫ్యూరిక్ డైల్యూట్‌ను జేయుటకుగాను, 4 డ్రాముల సల్ఫ్యూరిక్ ఆసిడ్‌ను 40 డ్రాముల జలములో నెమ్మదిగా గలుపుచు, చల్లారిన పిమ్మట మరి 8½ డ్రాముల జలమును మరల గలుపవలయును.

ఆసిడ్ నైట్రిక్ హైడ్రోక్లోర్ డైల్యూట్.

దీనిని తయారు చేయుటకుగాను, 3 భాగములు నైట్రిక్ ఆసిడ్, 4 భాగములు హైడ్రో క్లోరిక్

ఆసిడ్, జలము 25 భాగములు, వీని నన్నిటిని గలిపి నిలువ యుంచుకొనవలయును.

లైకర్ అమ్మోనియా ఆసిటేటిస్ (డైల్యూట్) ను యీక్రిందిప్రకారము తయారు చేయవలయును.

1 ఔన్సు అమ్మోనియా కార్బనస్‌ను 10 ఔన్సుల జలములో గలిపి, "రెడ్" లిట్మస్ కాగిదమును దీనిలో ముంచినయెడల "బ్లూ" కాకుండు నంతవరకును, బ్లూలిట్మస్ కాగిదమును దీనిలో ముంచినయెడల యెరుపు కాకుండు నంతవరకును దీనియందు ఆసిటిక్ ఆసిడ్‌ను గలిపి, పిమ్మట నిది యొక పైంటు అగు నంతవరకును జలమును గలిపి, ఆకుపచ్చ సీసాలో నిలువచేయనలయును. ఆసిటిక్ ఆసిడ్‌ను అవసరమైన దానికంటె నెక్కువ గలుపకుండ జాగ్రతను బుచ్చుకొనవలయును. దీనియొక్క మోతాదు 2 డ్రాములు మొదలు 6 డ్రాములవరకు అయియున్నది.

ఆసిడ్ నైట్రిక్ డైల్యూట్ అనగా 10 డ్రాముల జలములో 1 డ్రాము నైట్రిక్ ఆసిడ్ గలిసినట్టిది. దీనియొక్క మోతాదు 10 మి. మొదలు 30 మి. వఱకును అయియున్నది.

అనుక్రమణిక II.

ఈ గ్రంథమునందు తెలుగున వ్రాయబడిన ఆంగ్లేయౌషధములయొక్క పేర్లు చదువరుల ఉపయోగమునకై ఆంగ్లభాషయందీ క్రింద వివరింపబడినవి.

అ

అతిమధురము (Liquorice)
అమ్మోనియా అయొడైడ్ (Ammonia Iodide)
అమ్మోనియా కార్బనస్ (Ammonia Carbonas)
అమ్మోనియం క్లోరైడ్ (Ammonium Chloride)
అమ్మోనియా ఫాస్ఫస్ (Ammonia Phosphas)
అమ్మోనియం బ్రోమైడ్ (Ammonium Bromide)
అమ్మోనియా సాలిసైలస్ (Ammonia Salicylas)
అయొడిన్ (Iodine)
అలాయిన్ (Aloin)
అవిసినూనె (Linseed Oil)
ఆక్వా అనీతి (Aqua Anethi)
ఆక్వా క్యాంఫర్ (Aqua Camphor)
ఆక్వా క్లోరోఫారం (Aqua Chloroform)
ఆక్వా మెంతా పిప్ (Aqua Menth. Pip)
ఆయిల్ ఆఫ్ అనిసీడ్ (Oil of Aniseed)
అరిస్టాల్ (Aristol)

ఆర్సెనిక్ అయొడైడ్ (Arsenic Iodide)
ఆలం (పటిక) (Alum)
ఆలివ్ ఆయిల్ (Olive Oil)
ఆలెట్రిస్ కార్డియల్ (Aletris Cordial)
ఆల్కహాల్ (Alcohol)
ఆసిటేట్ ఆఫ్ లెడ్ (Acetate of Lead)
ఆసిడ్ ఆర్సెనియస్ (Acid Arsenious)
ఆసిడ్ నైట్రోహైడ్రోక్లోర్ డిల్ (Acid Nitro Hydro-chlor Dil)
ఆసిడ్ ఫాస్ఫారిక్ డైల్యూట్ (Acid Phosphoric Dil.)
ఆసిడ్ సల్ఫ్యూరిక్ (Acid Sulphuric)
ఆసిడ్ సాలిసైలిక్ (Acid Salicylic)
ఆసిడ్ హైడ్రోక్లోరిక్ డైల్యూట్ (Acid Hydrochlor Dil.)
అంగ్వయెంటం బెలడోనా (Ung. Belladonna)
అంగ్వయెంటం హైడ్రార్జిరై అయొడైడ్ రూబ్రి (Ung. Hydr. Iodide Rubri)
అంటిమొనీ టార్టరేట్ (Antimony Tartarate)

ఇ

ఇన్గ్లూవిన్ (Ingluvin)
ఇన్ఫ్యూజన్ జన్షన్ కో (Inf. Gentian Co)
,, బకు ,, Buchu)
,, సార్సా ,, Sarsa)
,, సెన్నా ,, Senna)
,, సెనిగా ,, Senega)
ఇక్థియాల్ (Ichthyol)

క

ఒలియం క్యూబెబ్ (Oleum Cubeb)
,, గైనో కార్డి ,, Gynocarde)
,, శాంటాల్ ఫ్లేవి ,, Santal Flavi)
,, సినేపిస్ ,, Sinapis)
క్రయిసార్బయిన్ (Chrysarobine)
కార్బాలిక్ ఆసిడ్ (Carbolic Acid)
కాల్షియం సల్ఫయిడ్ (Calcium Sulphide)
క్రియసోట్ (Creasote)
క్రిసాఫనిక్ ఆసిడ్ (Chrysophonic Acid)
క్రీం ఆఫ్ టార్టార్ (Cream of Tartar)
క్రీం ఆఫ్ మాల్ట్ అండ్ కాడ్ లివర్ ఆయిల్ విత్ క్రియసోట్ అండ్ హైపోఫాస్ఫయిట్స్ (Cream of Malt and Cod liver Oil with Creasote and Hypophosphites)
క్వినీన్ బ్రోమైడ్ (Quinine Bromide)
,, సల్ఫేట్ ,, Sulphate)
,, మ్యూరియేటస్ ,, Murias)
,, హైడ్రోక్లోర్ ,, Hydrochlor)
కెఫీన్ సిట్రస్ (Caffine Citras)
కెయొలిన్ (Kaolin)
కొడీనా ఫాస్ఫస్ (Codeina Phosphas)
క్లోరల్ హైడ్రస్ (Chloral Hydras)

గ

గం అకేసియా (Gum Acacia)
గ్యాలిక్ ఆసిడ్ (Gallic Acid)

గ్వయుకల్ కార్బనస్ (Guiacol Corbonas)
గ్లిసరీన్ (Glycerine)
గ్రే పౌడర్ (Grey Powder)
గ్లైకోథైమొలైన్ (Glycothymoline)

జి

జింక్ ఆక్సైడ్ (Zinc Oxide)
,, పర్మాంగనేట్ ,, Permanganate)
,, బ్రోమైడ్ ,, Bromide)
,, వెలీరియనస్ ,, Valerianus)
,, సల్ఫేట్ ,, Sulphate)

ట

టర్పన్‌టీన్ (Turpentine)
టార్టారిక్ ఆసిడ్ (Tartaric Acid)
ట్యానిక్ ఆసిడ్ (Tannic Acid)
టింక్చర్ అయొడిన్ (Tincture Iodine)
,, అసాఫటిడా ,, Asafetidae)
,, అకొనైట్ ,, Aconite)
,, ఆరంటీ ,, Aurantii)
,, ఆర్నికో ,, Arnico)
,, ఓపియం ,, Opium)
,, కన్వలేరియామజలిస్ ,, Convall. majalis)
,, కలంబా ,, Calumba)
,, కాప్సికం ,, Capsicum
,, కార్డమం కో ,, Cardamom Co.)
,, క్యాంఫర్ కో ,, Camphor Co.)

టింక్చర్ కెంతారిడిస్ (Tincture Cantharidis)
,, క్లోరోఫారం కో ,, Chloroform Co.)
,, గ్వయాకై అమ్మోనియేటా ,, Guaiaci Ammon.)
,, గ్వయిషం ,, Guaiaci)
,, జన్షన్ కో ,, Gentian Co.)
,, జింజిబ్రస్ ,, Zingibras)
,, జెల్సిమియం ,, Gelsimium)
,, డిజిటాలిస్ ,, Digitalis)
,, నక్స్‌వామికా ,, Nux Vomica)
,, పొడోఫైలిన్ అమ్మోనియేటా ,, Podoph Ammon)
,, బెలడోనా ,, Belladonna)
,, బెంజాయిన్ కో ,, Benzoin Co.)
,, మిర్ ,, Myrrh)
,, రీహై కో ,, Rhei Co.)
,, లావండ్యూలా కో ,, Lavandulae Co.)
,, లోబీలియా యీతర్ ,, Lobel. Ether)
,, వెలీరియన్ అమ్మోనియేటా ,, Valer. Ammon.)
,, సిల్లా ,, Scillae)
,, సింకోనా ,, Cinchona)
,, స్ట్రోఫాంతస్ ,, Strophanthus)
,, హామామెలిస్ ,, Hamamelis)
,, హాయొసామి ,, Haoscyami)

డ

డనవన్స్ సొల్యూషన్ (Donovan's Solution)
డోవర్స్ పౌడర్ (Dover's Powder) or
లేక (పల్విస్ ఇపికాక్ కో) (Pulv. Ipecac Co.)

త

తియొకాల్ (Theocol)
తియోసిన్ సోడా అసిటేట్ (Theocin Soda Acetate)
తైమాల్ (Thymol)

ద

దాల్చిని అరఖు (Cinnamon Oil)

న

నైట్రిక్ ఆసిడ్ (Nitric Acid)

ప

పన్నీరు (Rose Water)
పల్వస్ ఇపికాక్ (Pulv. Ipecac)
,, క్రేటాఅరొమేటిక్ ,, Creta Arom.)
,, ,, కం ఓపియం ,, ,, Cum Opium)
,, జాలప్ కో ,, Jalap Co.)
,, ట్రాగకాంత్ ,, Tragacanth)
,, డిజిటాలస్ ,, Digitalis)
,, రీయై ,, (Rheii)
,, సిల్లే ,, Scillae)
పర్క్లోరిడ్ ఆఫ్ మర్క్యురీ (Perchl. of Mercury)
పారఫిన్ ఆయింట్మెంట్ (Paraffin Ointment)
పిల్యూలా అలోస్ ఎట్ (Pil. Aloes et
అసాఫటిడా Asafetidae)
పిల్యూలా ప్లంబికంఓపియం (Pil. Plumbi cum Opium)
పెట్రోలియం (Petroleum)
పెప్సిన్ వైన్ (Pepsin Wine)

ఫెనాసిటిన్ (Phenacetin)
పెప్పర్మింట్ ఆయిల్ (Pepperm. Oil)
ఫెర్రయి అర్సనస్ (Ferri Arsenas)
,, యెట్ అమ్మోనియా సిట్రస్ (Ferri et Ammon. Citras)
,, యెట్ క్వినీన్ సిట్రస్ ,, Quin. Citras)
,, బ్రోమైడ్ ,, Bromide)
,, సల్ఫేట్ ,, Sulphate)
ఫ్లెక్సిబిల్ కలోడియం (Flex. Collodium)
పొటాస్ అయొడైడ్ (Potass. Iodide)
,, అసిటస్ ,, Acetas)
,, క్లోరస్ ,, Chloras)
,, నైట్రస్ ,, Nitras)
,, పర్మాంగనస్ ,, Permanganas)
,, బైకార్బనస్ ,, Bicarbonas)
,, బ్రోమైడ్ ,, Bromide)
,, సిట్రస్ ,, Citras)
పొడాఫైలం రెజిన్ (Podoph. Resin)

బ

బాల్సం కోపేబా (Balsam Copaiba)
,, పెరూవియాని ,, Peruviani)
బిస్మత్ కార్బనస్ (Bismuth Carbonas)
,, సబ్నైట్రస్ ,, Subnitras)
,, సాలిసైలస్ ,, Salicylas)
బీటా నాఫ్థాల్ (Beta Naphthol)

బెర్గమాట్ ఆయిల్ (Bergamot Oil)
బెలడోనా ఆయింట్‌మెంట్ (Belladonna Ointment)
బొరాక్స్ (వెలిగారము) (Borax)
బోరిక్ ఆయింట్‌మెంట్ (Boric Ointment)
" ఆసిడ్ (Boric Acid)

మ

మాల్టిన్ అండ్ కాడ్ లివరు ఆయిల్ (Maltine & Cod liver Oil)
మిస్టూరా సెన్నా కో (Mistura Senna Co.)
మెగ్నీషియా కార్బనస్ (Mag. Carbonas)
" బైకార్బనస్ " Bicarbonas)
" సల్ఫేట్ " Sulphate)
" సిట్రస్ " Citras)
మెంతాల్ (Menthol)

య

యక్స్ట్రాక్టు ఓపియం (Extr. Opium)
" కాలోసింత్ కో " Colocynth Co.)
" కాస్కారా సాగ్రాడా " Cascara Sagrada)
" జన్షన్ " Gentian)
" జాంబులీన్ లిక్విడ్ " Jambuline Liq.)
" డామియానా లిక్విడ్ " Damiana Liq.)
" " సాలిడ్ " " Solid)

ఎక్స్ట్రాక్ట్ నక్సువామికా (Extr. Nux Vomica)
,, బెలడోనా ,, Belladonna)
,, బేలి లిక్విడ్ ,, Belae Liq.)
,, యెర్గాట్ లిక్విడ్ ,, Ergot Liq.)
,, హామామలిస్ ,, Hamamelis)
,, హైడ్రాస్టిస్ కెనాడెన్సిస్ (Extra Hydr. Canadensis)
యూకలిప్టస్ ఆయిల్ (Eucalyptus Oil)

ర

రసభస్మము (Calomel)
రిడ్యూస్డు ఐరన్ (Reduced Iron)
రెజిన్ గ్వయాక్ (Resin Guiac)

ల

లానోలిన్ (Lanoline)
లాక్టిక్ ఆసిడ్ (Lactic Acid)
లినిమెంట్ అయొడిన్ (Liniment Iodine)
,, ఓపియం ,, Opium)
,, క్లోరొఫారం ,, Chloroform)
,, బెలడోనా ,, Belladonna)
,, మెంతాల్ ,, Menthol)
లైకర్ అమ్మోనియా అసిటేటిస్ (Liq.Amm. Acetatis)
,, ,, ఫోరట్ ,, ,, Fort)
,, అర్సెనికాలిస్ ,, Arsenicalis)
,, అమ్మోనియా సిట్రస్ ,, Amm. Citras)

లైకర్ కాలోఫైల్ యెట్ పల్సెటిల్లా Liq.Caulophyl et Pulsatilla)

,, పొటాస్ ,, Potass.)

,, బిస్మత్ యెట్ పెప్సిన్ కో ,, Bismuth et Pepsin Co. (Hewlett)

లైకర్ మార్ఫియా హైడ్రోక్లోర్ (Liq. Morphia Hydrochlor)

,, సింకోనా హైడ్రోబ్రోం ,, Cinchona Hydrobrom)

,, సెడెన్స (Liq. Sedans)

,, స్ట్రిక్నిన్ హైడ్రోక్లోర్ (Liq. Strychnine Hydrochlor)

,, హైడ్రార్జరై పరక్లోర్ (Liq. Hydr. Perchlor)

లైం వాటర్ (Lime Water)

వ

వాసలీన్ (Vaseline)

వినిగర్ (Vinegar)

వైనం ఆంటిమోనియాలిస్ (Vinum Antimonialis)

,, ఇపికాక్ ,, Ipecac)

,, కాల్చికం ,, Colchicum)

శ

శనటోజెన్ (Sanatogen)

శాంటోనీన్ (Santonine)

ష

షాల్‌మొగ్రా ఆయిల్ (Chaulmogra Oil)
షెర్రీ వైన్ (Sherry Wine)

స

సలాల్ (Salol)
సల్ఫర్ ఆయింట్‌మెంట్ (Sulphur Ointment)
,, సబ్లిమేటుం ,, Sublimatum)
సల్ఫేట్ ఆఫ్ ఐరన్ (Sulphate of Iron)
సాలిసైలిక్ ఆసిడ్ (Salicylic Acid)
సిట్రిక్ ,, (Citric ,,)
సిరప్ ఆరంటీ (Syrup Aurantii)
సిరప్ ట్రిపోలియోకో (Syrup Tripl. Co.)
,, టోలు ,, Tolu)
,, ఫెర్రయి ఆయొడైడ్ (Syrup Ferri Iodide)
స్పిరిట్స్ అమ్మోనియా ఆరోమేటిక్ (Sp. Amm.Arcm.)
,, ఈతరిస్ కో ,, Etheris Co.)
,, ఈతర్ నైట్రస్ ,, Ether Nitras)
,, క్యాంఫర్ ,, Camphor)
,, క్లోరోఫారం ,, Chloroform)
,, రోజ్‌మేరీ ,, Rosemari)
స్ట్రిక్నిన్ ఫాస్ఫస్ (Strych. Phosphas)
సీమ ఆముదము (Castor Oil)
సున్నపు నీళ్లు (Lime Water)
సోడా అయొడైడ్ (Soda Iodide)
,, కార్బొనస్ ,, Corbonas)
,, సల్ఫేట్ ,, Sulphate)

సోడా క్లోరస్ (Soda Chloras)
,, బైకార్బనస్ ,, Bicarbonas)
,, బ్రోమైడ్ ,, Bromide)
,, సాలిసైలస్ ,, Salicylas)
సోడియం గ్లయికోకొలేట్ (Sodium Glycocholate)
,, హైపోసల్ఫయిట్ ,, Hyposulphite)

హ

హెరాయిన్ హైడ్రోక్లోర్ (Heroin Hydrochlor)
హెల్మిటాల్ (Helmitol)
హైడ్రార్జిరై ఆక్సయిడ్ ఫ్లేవి (Hydr. Oxide Flavi)
,, కం క్రేటా ,, Cum Creta)
(గ్రే పౌడరు) (Grey Powder)

సూచిక.

(అనుబంధము)

ఇన్ఫ్లూయంజా (Influenza.)

తేలికగ జీర్ణమగు నాహారము నియ్యవలెను. 10 గ్రాన్నుల వేడిపాలను మూడు లేక నాలుగు గంటలకొకసారి యియ్యవలెను. నిస్త్రాణ విశేషముగ నుండినయెడల పాలలో 2 డ్రాముల బ్రాందీని గలుపవలెను. దాహము విశేషముగ నుండినయెడల సాధారణ జలమునుగాని సోడావాటరునుగాని కొంచెకొంచెముగా నియ్యవలెను. వేడిపాలు రోగికి యిష్టము లేకపోయినయెడల చల్లారబెట్టినపాలను కొంచెకొంచెముగా త్రాగునట్లు చేయవలయును. తలనొప్పియు వెన్నునొప్పియు నుండినయెడల నీక్రింది ఔషధయోగము నుపయోగింపవలెను.

ఆంటిపైరిన్ (Antipyrin)	10 గ్రె.
టింక్చర్ ఓపియం	10 మి.
కెఫీన్ సిట్రెస్	1 గ్రె.

ఒక మోతాదువలననే ఉపయోగమునగనుండును; ఉపయోగించనియెడల, నొకగంట తరువాత 2 వ మోతాదును, రెండవ మోతాదునకు తరువాత 4 గంటలకు 3 వ మోతాదును, మూడవ మోతాదునకు పిమ్మట 24 గంటలకు 4వ మోతాదును, 4 వ మోతాదునకు అనంతరము 30 గంటలకు 5 వ మోతాదును యియ్యవలెను. బిడ్డలకు 2 గ్రాయినుల ఆంటిపైరిన్ను 15 మినిముల లైకర్ అమ్మోనియా అసిటేటిస్లోను 2 డ్రాముల జలములోను గలిపి యియ్యవలయును. బలీయమగు ఆహారపదార్థములను కొద్దిపరిమాణములలో దఱచుగ నిచ్చుచు రోగి యొక్క ఆరోగ్యతను గాపాడవలయును. అనంతరము బలవర్ధకౌషధముగ ఫెర్రయి యెట్ క్వినీన్ సిట్రస్ను యియ్యవలెను.

